

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่าห้างสรรพสินค้าเป็นช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าที่สำคัญถึงผู้บริโภค ไม่ว่าจะเป็นสินค้าสะดวกซื้อ (Convenience Product) และสินค้าถาวร (Durable Product) โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้าแฟชั่น หรือสินค้าเลือกซื้อ (Shopping and Fashion Product) ซึ่งผู้บริโภคถึง 91.07% จะซื้อจากห้างสรรพสินค้า การส่งเสริมให้เกิดการนัดพบในธุรกิจห้างสรรพสินค้าย่อมก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อผู้บริโภค ทำให้เกิดความสะดวกในการซื้อหามากขึ้น อีกทั้งการแข่งขันของห้างสรรพสินค้าด้วยกันย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อผู้บริโภคในแง่ของคุณภาพสินค้าที่ดีขึ้น ราคาที่ยุติธรรม ตลอดจนการส่งเสริมการขายในรูปแบบต่าง ๆ

ตาราง 12 แสดงห้างสรรพสินค้าที่ผู้บริโภควิเคราะห์บริการเป็นประจำ

ห้างสรรพสินค้า	จำนวน	ร้อยละ
เซ็นทรัล	37	33.64
เดอะมอลล์	14	12.73
โรบินสัน	12	10.91
มาบุญครอง	10	9.09
WORLD TRADE CENTER	7	6.38
ไอศคิว	5	4.55
อิมพีเรียล	4	3.64
จีเอ็ม	3	2.73
นิวเวิลด์	2	1.82
ตั้งไข่เส็ง	2	1.82
เวลโก้	2	1.82
พาต้า	1	0.91
เทวาฮัน	2	1.82
เมอร์รี่คิง	1	0.91
ดีเซนเตอร์	1	0.91
หลักสี่พัฒนา	1	0.91
ไอซี	1	0.91
ไม่มีที่ประจำ	5	4.55
รวม	110	100.00

จะเห็นว่าห้างสรรพสินค้าที่เป็นที่นิยมสูงสุดคือ ห้างเซ็นทรัล ดีพาร์ทเมนต์สโตร์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความถี่ในการใช้บริการที่มากกว่าห้างอื่นมากที่สุด ซึ่งทำให้ผู้บริโภคสะดวกในการเดินทางไปใช้บริการ นอกจากนั้นการมีสินค้าครบถ้วนหลากหลาย และเป็นศูนย์การค้าครบวงจรประกอบด้วยร้านอาหารและศูนย์รวมความบันเทิงก็เป็นจุดเด่นที่ทำให้ผู้บริโภคนิยมใช้บริการสูงสุด

ตารางที่ 13 แสดงเหตุผลของการเลือกใช้บริการทางสรรพสินค้าแห่งหนึ่งประจำ

เหตุผล	จำนวน	ร้อยละ
ใกล้บ้าน	52	40.94
มีสินค้าครบครันให้เลือก	23	18.12
ใกล้ที่ทำงาน/สถานการศึกษา	17	13.38
สินค้าราคาถูก	10	7.87
บรรยากาศดี จัดสถานที่สวยงาม	7	5.51
สินค้าแปลกใหม่ไม่ซ้ำใคร	5	3.94
มีบัตรสมาชิกเป็นส่วนลด	4	3.15
เป็นศูนย์รวมความบันเทิง ร้านอาหาร	2	1.57
โรงพยาบาล		
เป็นห้างฯ ที่ทันสมัย	2	1.57
สินค้ามีคุณภาพ	2	1.57
เดินทางไปมาสะดวก	1	0.79
ที่จอดรถสะดวก	1	0.79
มีคนรู้จักทำงาน	<u>1</u>	<u>0.79</u>
	<u>127</u>	<u>100.00</u>

จากตารางที่ 13 แสดงเหตุผลของการเลือกใช้บริการทางสรรพสินค้าห้างใดห้างหนึ่งประจำ โดยมีสาเหตุส่วนใหญ่มาจากการที่ห้างสรรพสินค้านั้นอยู่ใกล้บ้าน ทั้งนี้เนื่องจากภาวะวิกฤตของการจราจรในปัจจุบัน ทำให้ผู้บริโภคไม่สามารถเดินทางไกลเพื่อไปจับจ่ายในห้างสรรพสินค้าได้ ดังนั้นส่วนใหญ่จึงเลือกใช้บริการห้างใกล้บ้าน และอีก 13.38% จะเลือกใช้บริการห้างที่ใกล้ที่ทำงาน สถานศึกษา โดยมีแรงจูงใจจากความสะดวกในการเดินทางอีกเช่นกัน นอกจากนี้เหตุผลที่สำคัญอีกประการคือ การมีสินค้าให้เลือกครบครัน เพื่อความสะดวกเมื่อเข้ามาใช้บริการและสามารถซื้อของที่ต้องการได้ทุกอย่างไม่ต้องแวะซื้อที่อื่นอีก

ตารางที่ 14 แสดงความถี่ของการใช้บริการห้างสรรพสินค้า

ความถี่ของการใช้บริการ ห้างสรรพสินค้าในเดือน	จำนวน	คิดเป็นร้อยละ
1-2 ครั้ง	32	29.36
3-4 ครั้ง	47	43.12
5-6 ครั้ง	16	14.68
มากกว่า 6 ครั้ง	14	12.84
รวม	109	100.00

ตารางที่ 14 แสดงถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคในการใช้บริการห้างสรรพสินค้า โดยผู้บริโภคส่วนใหญ่

- 43.12% จะใช้บริการห้างสรรพสินค้า 3-4 ครั้งต่อเดือน
- 29.36% จะใช้บริการห้างสรรพสินค้า 1-2 ครั้งต่อเดือน
- 14.68% จะใช้บริการห้างสรรพสินค้า 5-6 ครั้งต่อเดือน และอีก
- 12.84% จะใช้บริการมากกว่า 6 ครั้งต่อเดือน

ตารางที่ 15 แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของห้างสรรพสินค้าไทย

	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ดี		รวม	รวม	คะแนนเฉลี่ย
	จำนวนผู้ตอบ	คะแนน X3	จำนวนผู้ตอบ	คะแนน X2	จำนวนผู้ตอบ	คะแนน X1	จำนวนผู้ตอบ	คะแนน X0	ผู้ตอบ	คะแนน	
คุณภาพของสินค้า ราคา ความหลากหลายของสินค้า การบริการ	9	27	74	148	24	24	-	0	107	199	1.88
	3	9	45	90	60	60	2	0	110	159	1.45
	20	60	60	120	27	27	2	0	109	207	1.90
	5	15	54	108	43	43	5	0	107	166	1.55

หมายเหตุ

คะแนนค่าตอบในข้อต่าง ๆ เป็นดังนี้คือ

ไม่ดี = 0 คะแนน

ปานกลาง = 1 คะแนน

ดี = 2 คะแนน

ดีมาก = 3 คะแนน

(ต่อ)

จากคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้ แสดงว่าผู้บริโภคมีความเห็นว่าคุณภาพของสินค้า และคาห
หลากหลายของสินค้าในห้างสรรพสินค้าไทยอยู่ในระดับเกือบดี (1.86 และ 1.90 คะแนนตามลำดับ)

ส่วนในด้านของราคาและการบริการของห้างสรรพสินค้าไทย อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี
(1.45 และ 1.55 คะแนนตามลำดับ)

ตารางที่ 16 แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของห้างสรรพสินค้า

ห้างสรรพสินค้า (ห้างร่วมกับห้างต่างประเทศ)

	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		ไม่ดี		รวม ผู้ตอบ	รวม คะแนน	คะแนนเฉลี่ย
	จำนวน ผู้ตอบ	คะแนน	จำนวน ผู้ตอบ	คะแนน	จำนวน ผู้ตอบ	คะแนน	จำนวน ผู้ตอบ	คะแนน			
คุณภาพของสินค้า	47	141	54	108	6	6	1	0	108	255	2.36
ราคา	1	3	26	52	40	40	41	0	108	95	0.88
ความหลากหลาย ของสินค้า	43	129	52	104	11	11	2	0	108	244	2.26
การบริการ	17	51	68	136	20	20	3	0	108	207	1.92

หมายเหตุ : คะแนนคำตอบในแต่ละข้อต่าง ๆ เป็นดังนี้คือ

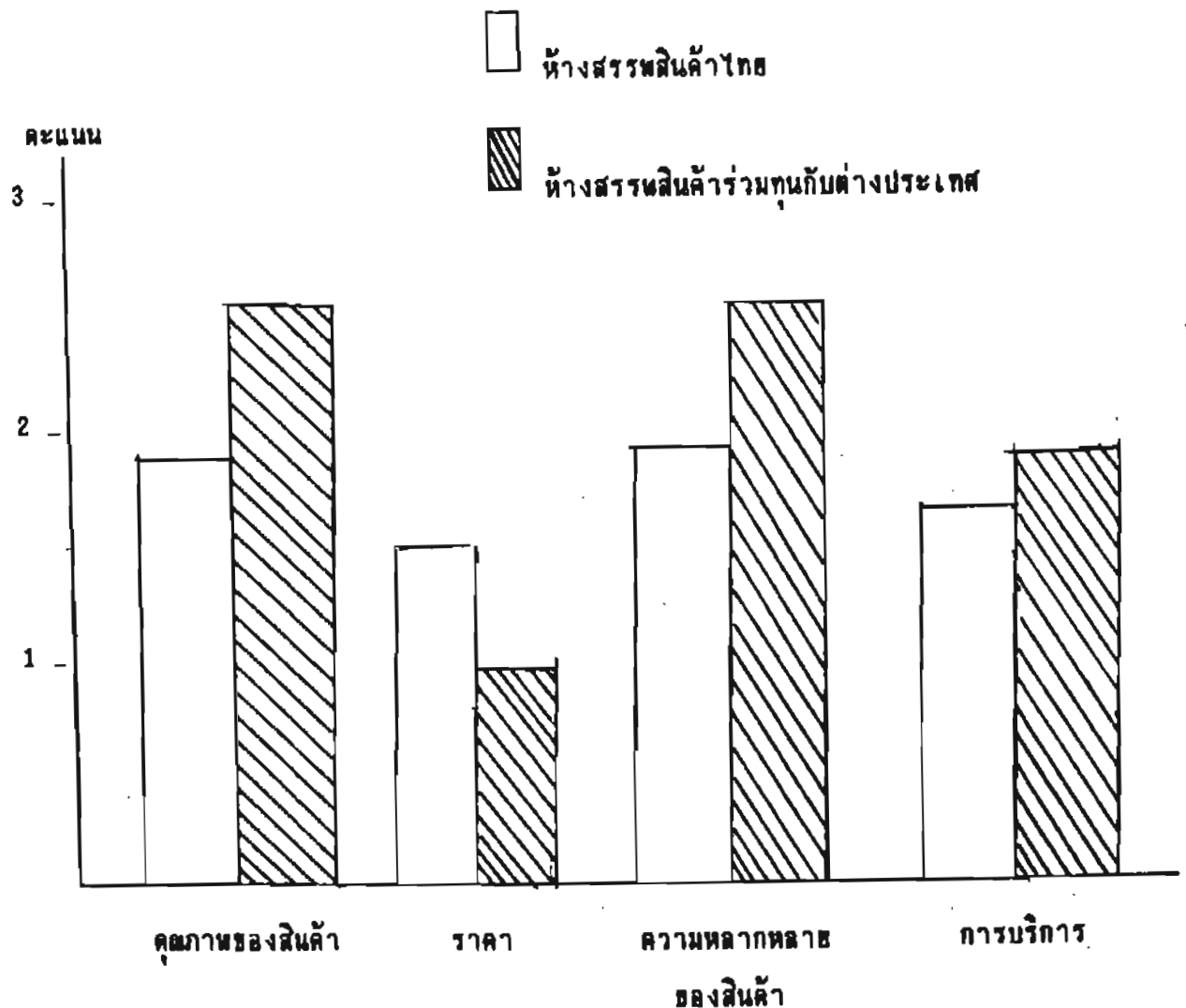
ไม่ดี = 0

ปานกลาง = 1

ดี = 2

ดีมาก = 3

จากคะแนนเฉลี่ยที่คำนวณได้แสดงว่าผู้บริโภคมีความเห็นว่า คุณภาพของสินค้าและความหลากหลายของสินค้าในห้างสรรพสินค้าต่างประเทศอยู่ในระดับดีถึงดีมาก (2.36 และ 2.26 คะแนนตามลำดับ) การบริการอยู่ในระดับดี (1.92 คะแนน) และราคาอยู่ในระดับปานกลาง (0.88 คะแนน) ซึ่งข้อเปรียบเทียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของห้างสรรพสินค้าไทย และห้างสรรพสินค้าร่วมทุนกับต่างประเทศ จะเป็นดังกราฟ



จะเห็นว่าห้างสรรพสินค้าร่วมทุนกับต่างประเทศเหนือกว่าห้างสรรพสินค้าไทยทั้งในด้านของคุณภาพของสินค้า ความหลากหลายของสินค้า ตลอดจนการบริการ แต่ในด้านของราคาล้วนมีว่าผู้บริโภคจะไม่ค่อยพอใจทั้งการตั้งราคาของห้างสรรพสินค้าไทย และห้างสรรพสินค้าร่วมทุนกับต่างประเทศ แต่ผู้บริโภคมีความเห็นว่าการตั้งราคาของห้างสรรพสินค้าร่วมทุนกับต่างประเทศมีราคาไม่น่าพอใจมากกว่า ทั้งนี้ผู้บริโภคจะมีสมมุติฐานในใจว่าห้างสรรพสินค้าต่างประเทศ จะมีคุณภาพดีกว่า มีความหลากหลายของสินค้ามากกว่าและมีการบริการที่ดีกว่าห้างสรรพสินค้าไทย แต่ขณะเดียวกันก็มีราคาแพงกว่า

**ตารางที่ 17 แสดงความเห็นของผู้บริโภคต่อการเปิดการค้าเสรีทางสรรพสินค้าว่าจะมี
ผลดีต่อตัวผู้บริโภคหรือไม่**

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
ดี	77	70.00
ไม่ดี	8	7.27
ไม่แน่ใจ	25	22.73
รวม	110	100.00

ตารางที่ 17 แสดงว่าผู้บริโภคถึง 70 % มีความเห็นว่าการเปิดการค้าเสรีทางสรรพสินค้าจะมีผลดีต่อตัวผู้บริโภค ซึ่งเมื่อพิจารณาตารางที่ 18 ประกอบจะเห็นว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่คิดว่าจะได้รับผลดีในด้านของคุณภาพของสินค้าที่ดีขึ้นและการมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาในประเทศไทยมากขึ้น

ตารางที่ 18 แสดงความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อการเปิดการค้าเสรีทางสรรพสินค้าว่าจะก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่าง ๆ อย่างไร

	เห็นด้วย		ไม่เห็นด้วย		ไม่แน่ใจ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
คุณภาพของสินค้าจะดีขึ้น	94	85.45	2	1.82	14	12.73
ราคาของสินค้าจะถูกลง	23	20.91	54	49.09	33	30
มีเทคโนโลยีใหม่ ๆ มากขึ้น	94	85.45	2	1.82	14	12.73
คุณภาพชีวิตจะดีขึ้น	38	34.54	26	23.64	46	41.82

จากตารางที่ 18 พบว่า ผู้บริโภคส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการเปิดการค้าเสรีทางสรรพสินค้าจะก่อให้เกิดผลดีในแง่ของคุณภาพสินค้าที่ดีขึ้น และการมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามามากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะไม่เห็นด้วยในเรื่องของราคาสินค้าว่าจะลดต่ำลงและไม่แน่ใจว่าคุณภาพชีวิตจะดีขึ้น

บทที่ 4

บทสรุป

บทที่ 4

บทสรุป

การศึกษานี้ได้นำเสนอข้อเท็จจริงทางด้านกฎหมายและเศรษฐศาสตร์ สำหรับการพิจารณาว่าจะเปิดเสรีการค้าสาขาค้าปลีกหรือไม่ ถ้าเหมาะสมจะมีขั้นตอนอย่างไร มีผลกระทบอย่างไร

4.1 ด้านกฎหมาย ผลกระทบของการเปิดบริการการค้าเสรีในด้านนี้จำเป็นต้องแก่มติกฎหมาย พ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 หรือ พ.ร.บ.การทำงานคนต่างด้าว พ.ศ.2521 ซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐว่าจะใช้วิธีขึ้นภาษีหรือยกเลิกบทบัญญัติที่มียกเว้นใน พ.ร.บ. คนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 และ พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว เสียโดยสิ้นเชิงหรือจะค่อย ๆ ยกเลิกบางกรณีทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเหตุผลและความจำเป็น ส่วนในกรณีของการทำงานของคนต่างด้าว ควรพิจารณาว่า รัฐจะเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวได้ประกอบการค้าในลักษณะของลูกจ้างแรงงานในลักษณะใด เช่น อาจเปิดโอกาสให้ระดับผู้บริหารมากขึ้น แต่ในระดับลูกจ้างแรงงานธรรมดาอาจจะต้องสงวนสิทธิไว้ระยะเวลาหนึ่ง เพื่อรอเวลาให้การพัฒนาด้านแรงงานของไทยมีความพร้อมมากขึ้น ส่วนกฎหมายทั่วไปที่บังคับใช้เพื่อประโยชน์ของคนไทย เช่น การควบคุมคุณภาพตาม พ.ร.บ.อาหารและยา หรือสินค้าจำเป็นในชีวิตอื่น ๆ คงต้องบังคับใช้ต่อไปอย่างแน่นนอนอาจมีบางประเด็นที่ต้องพิจารณาปรับเปลี่ยนให้เป็นสากลมากขึ้น เพื่อออกมาตราฐานสินค้าซึ่งในระยะยาวย่อมเป็นผลดีต่อผู้บริโภค และอาจสร้างเกณฑ์ในการให้มาตรฐานสากลให้มากขึ้นด้วย เป็นต้น

ในกรณีที่เปิดเสรีด้านค้าปลีกค้าปลีก ในสินค้าชนิดที่ต้องมีใบอนุญาตให้ค้าปลีก เช่น ยา วัตถุอันตรายเหล่านี้ อาจมีนโยบายที่ยอมรับวิธีการออกใบอนุญาตของรัฐภาคี โดยอนุญาตให้ผู้ค้าปลีกต่างชาติใช้ใบอนุญาตของรัฐตนแทนใบอนุญาตของรัฐบาลไทย ซึ่งกรณีดังกล่าวควรจะมีระบบกลไกในการเทียบเคียงมาตรฐานการออกใบอนุญาตที่ดีเสียก่อน

ในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันการผูกขาด หรือการสร้างกลไกให้ตลาดเป็นตลาดแข่งขัน
 อย่างเป็นธรรมก็เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาอย่างจริงจังด้วย เพื่อสนองนโยบายหลักของความตกลง
 ทว่าไปด้วยการค้าบริการนั่นเอง

ตาราง กฎหมายภายในที่มีผลกระทบต่อการเปิดเสรีการค้าปลีก

ชื่อ/ประเภทกฎหมาย	ผลกระทบต่อการเปิดเสรีการค้าปลีก
พรบ.คนเข้าเมือง พศ. 2522	จำกัดจำนวนและระยะเวลาในการเข้าเมืองของคนต่างด้าว เฉพาะอย่างยิ่งคนต่างด้าวที่จะเข้ามาทำธุรกิจตามมาตรา 12, 34(5), 35(3), 37(1), 40, 41 ดังนั้นหากเปิด เสรีต้องพิจารณากฎปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวนี้
ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281 เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์ การประกอบธุรกิจของคนต่าง ด้าว พ.ศ. 2515	จำกัดสิทธิคนต่างด้าวในการทำธุรกิจค้าปลีก ตามบัญชี ข. หมวด 3(1) ท้ายประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้ หากเปิดเสรี ต้องแก้ไขกฎหมายฉบับนี้
พระราชบัญญัติการทำงานคน ต่างด้าว พศ. 2521	จำกัดสิทธิคนต่างด้าวในการทำอาชีพค้าปลีก ตามบัญชีพระ ราชกฤษฎีกา ข้อ (8) หากจะเปิดเสรีต้องแก้ไขกฎหมาย ฉบับนี้

4.2 ด้านเศรษฐศาสตร์

ด้านเศรษฐศาสตร์ : ผลกระทบของการเปิดเสรีมีทั้งจุดดีและจุดด้อย

จุดดี คือจะทำให้สวัสดิการของผู้บริโภคสูงขึ้น เนื่องจากการเปิดเสรีจะทำให้ราคาสินค้าและคุณภาพเหมาะสมขึ้น คุณภาพชีวิตของคนไทยจะดีขึ้นในระยะยาว

จุดด้อย คืออาจจะเกิดจากผลกระทบที่ผู้ประกอบการในปัจจุบันถูกกระทบ โดยเฉพาะผู้ประกอบการที่มีทุน เทคโนโลยีและความสามารถในการตลาดที่จำกัด แต่ไม่เป็นผลเสียมากนักกับผู้ที่เป็นผู้ค้ารายใหญ่ในตลาด จากการศึกษาเห็นว่า ผลดีจะมีมากกว่าผลเสีย (ในระยะสั้น) หากพิจารณาการพัฒนาในระยะยาวของระบบตลาดปลักในประเทศไทย

แม้ว่าจะมีการเสนอให้เปิดเสรีสาขาค้าปลีกในระยะต้น ๆ ก็ได้หมายความว่าเงินทุนต่างประเทศจะเข้ามาทุ่มตลาดในทันทีทันใด หากแต่จะเกิดการร่วมมือลงทุน (Joint Venture) เข้าควบกิจการ (Merger) และซื้อกิจการ (Take Over) ในช่วงเวลาสักระยะหนึ่งหลังจากเปิดเสรีแล้ว

การศึกษาให้ข้อสังเกตว่า ปัจจุบันตลาดการค้าปลีกมีการปรับตัวของรูปแบบอย่าง มาก บางส่วนเป็นการลอกเลียนแนวทางจากต่างประเทศ แต่บางรูปแบบเป็นการพัฒนาขึ้นมา จากภายในประเทศเอง เช่น การเพิ่มสัดส่วนของการค้าปลีกในลักษณะแบบขายส่งที่จะเข้ามา มีบทบาทแข่งขันกับห้างสรรพสินค้าทั่วไปในปัจจุบัน (ที่เป็นการใช้เงินโตบาราคา) ดังนั้น ถ้าเน้น การแข่งขันด้านราคาเพียงอย่างเดียว การเปิดเสรีไม่ใช่ตรงจุดใจให้ห้างสรรพสินค้าต่างประเทศ เข้ามาภายในประเทศไทย

อย่างไรก็ตามหากมีการเปิดเสรีห้างต่างประเทศจะเข้ามาแข่งขันในส่วนของคุณภาพ
สินค้าและบริการมากกว่าราคา อันจะนำผลดีมาสู่การค้าปลีกของประเทศในระยะยาว

หากจะมีการแก้ไขกฎหมายและเปิดเสรีแล้ว การศึกษาพบว่า : ควรจะมีขั้นตอนที่
เหมาะสมพร้อม ๆ กับการประเมินผลกระทบที่แท้จริงทั้งด้านผู้ประกอบการ ผู้บริโภคและประเทศ
ทั้งสองส่วนรวม ทั้งนี้จะต้องมีการปรับโครงสร้างภาษีนำเข้าสินค้าไปพร้อม ๆ กับการค้าเสรี การ
ประมาณการกำลังซื้อตามตลาดต่าง ๆ ภายในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด การพัฒนาองค์-
การบุคลากร ตลอดจนหาแหล่งเงินทุนที่ต้นทุนดอกเบี้ยต่ำ หลังจากประเมินศักยภาพแล้ว จึง
จำเป็นต้องเปิดเสรีบางส่วน หลังจากนั้นหากองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในประเทศพร้อมแล้ว การ
เปิดเสรีอย่างเต็มรูปแบบคือ ขั้นตอนสุดท้าย

ในขบวนการของการเปิดเสรีผลกระทบเท่าที่ประเมินพบว่า ผลต่อการเคลื่อนย้าย
ทุนและเทคโนโลยีการแข่งขันจะเข้มข้นขึ้น ห้างขนาดใหญ่จะได้เปรียบในแง่ทั้งการระดมทุน และ
เทคโนโลยีที่เหนือกว่า การแข่งขันด้านราคาอาจน้อยลงแต่จะเปลี่ยนไปเป็นการแข่งขันทางด้านที่
ไม่ใช่ด้านราคา เช่น คุณภาพของการบริการ การอาศัยตรง การใช้สื่อทางด้านโทรคมนาคม การ
กระจายจุดระบายสินค้าไปยังมุมเมืองต่าง ๆ เป็นต้น

ในแง่ของประสิทธิภาพการแข่งขันที่รุนแรงจะทำให้เกิดการนำเอาวิธีการประหยัดต่อ
ขนาด (Economy of scale) ในการซื้อ การประหยัดต่อขอบเขต (Economy of scope
และ net work) ในการส่งระบายสินค้าไปยังผู้บริโภค ซึ่งน่าจะเป็นผลดีต่อธุรกิจในระยะยาว
และดีต่อสวัสดิการของผู้บริโภค

ในด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเปิดเสรีอาจทำให้ร้านค้าขนาดเล็ก - กลาง
ถูกควบกิจการและเข้าซื้อกิจการโดยห้างขนาดใหญ่และห้างต่างประเทศ บุคลากรของห้างเล็กที่มี
คุณภาพจะถูกซื้อตัวด้วยข้อเสนอที่สูงกว่า และผู้ให้บริการ (Supplier) อาจไม่ยอมให้เงื่อนไขที่
ยืดหยุ่น สำหรับห้างขนาดเล็กเมื่อเทียบกับห้างใหญ่ที่มีจำนวนหากันเหล่านั้นอาจทำให้เกิดความ

ไว้เสถียรภาพทางเศรษฐกิจได้ในลักษณะที่ขาดความต่อเนื่องของธุรกิจขนาดเล็กของคนไทย ราคา
สินค้าที่เคยแข่งขันกันลดราคาอย่างหลากหลาย อาจเกิดสภาวะขึ้นไม่ได้ - ลงไม่ได้ เนื่องจาก
กำไร (margin) ต่ำลงมาก (เพราะการแข่งขัน) หรืออยู่ในระดับคุณภาพทั้งห้างขนาดเล็ก-ใหญ่
แต่เนื่องจากห้างขนาดเล็กขาดความประหยัดต่อขนาด และประหยัดต่ออำนาจานจำหน่าย อาจทำให้
ต้นทุน/กำไร ต่อหน่วยเพิ่มขึ้นโดยเปรียบเทียบและอาจต้องออกจากธุรกิจ

หลังจากประมวลผลดี - ผลเสีย โดยตรงแล้วเราอาจสรุปได้ว่า ผลดีในระยะยาว
มีมากกว่าผลเสียในระยะสั้น และหากนำเอา ผลทางอ้อมด้านการจ้างงานของอุตสาหกรรมการ
ผลิตที่เกี่ยวข้อง (ของ Supplier) มาคำนึงแล้ว การเปิดเสรีจะมีผลดีต่อเนื่องไปข้างหลัง
(Backward Linkages) และทำให้อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภค - บริโภค มีเสถียรภาพที่มั่นคงใน
ระยะยาว

อย่างไรก็ดี การเปิดเสรีจำเป็นต้องนักกฎหมายให้มีขั้นตอนค่อยเป็นค่อยไป โดย
เฉพาะควรจะมีคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคที่เข้มแข็งพร้อม ๆ กับการมีสิทธิมีเสียงของท้องถิ่น
ในฐานะผู้ค้ารายย่อยเดิมที่จะเจรจากับผู้ค้ารายใหญ่ ที่จะเข้ามาในพื้นที่เพื่อช่วยบรรเทาความ
เสียหายที่จะเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการรายเล็ก ๆ ในท้องที่

4.3 การปรับตัวของห้างสรรพสินค้าไทยกับการเปิดเสรี

การศึกษานี้ได้ข้อสรุปว่า ผลของการเปิดเสรีน่าจะมีผลดีในระยะยาวมากกว่าการไม่
เปิดเสรีในสาขาค้าปลีก อย่างไรก็ตามห้างสรรพสินค้าไทยควรมีการปรับตัวก่อนดำเนินการเปิด
เสรีดังต่อไปนี้

1) ห้างสรรพสินค้าไทยควรพัฒนาระบบสารสนเทศกับลูกค้าโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ
ภายในห้างสรรพสินค้า นอกจากการบันเทิงที่สิ้นเปลือง แต่ช่วยในการขายไม่ได้เท่าที่ควร เช่น
ละครแม่บ้าน อوبرาอุก ๆ ของสมาชิกห้างสรรพสินค้า ทัศนความรู้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการ
บริโภคสินค้าที่มีประโยชน์และเข้าใจในกลไกในระดับของราคาที่ ยุติธรรม ไม่ใช่เอาเกณฑ์ของ
ราคาถูกที่สุด แต่ขาดคุณภาพเป็นหลัก

2) การเน้นลูกค้าสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องเน้นลูกค้าระดับ A เท่านั้น ลูกค้า C และ B ก็สามารถสร้างเสริมความสัมพันธ์ได้ในระยะยาว (เพราะบุคคลเหล่านั้นจะเป็นชนชั้นกลางในอนาคต)

3) ห้างสรรพสินค้าไทยควรมองตัวเองในฐานะเป็นส่วนสำคัญของชุมชน เป็นที่พบปะ เป็นที่แลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ความรู้และปัญญาในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์นี้จะช่วยให้เกิดสมาชิกสัมพันธ์ในระยะยาว

การสร้างให้ประชาชนมีส่วนร่วมในความเป็นเจ้าของไม่ใช่เกิดจากการระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์หรือต่างประเทศหรือจากธนาคารพาณิชย์เท่านั้น การสร้างสมาชิกสัมพันธ์อาจมีส่วนช่วยให้ชุมชนนั้น ๆ ที่ห้างตั้งอยู่มีส่วนร่วมและมีความเป็นเจ้าของด้วย

ห้างสรรพสินค้า ควรเป็นผู้นำในการชี้แนะทิศทางของการบริโภคและเพิ่มคุณค่าชีวิต มากกว่าจะเน้นแต่เพียงการขายสินค้าเพียงอย่างเดียว

4) ปรับปรุงเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อลดต้นทุนตลอดจนปรับปรุงคุณภาพของบุคลากร จากปัจจุบัน ซึ่งก็คือผู้ที่ไม่ค่อยจะมีความรู้ในการแนะนำในการสร้างเสริมคุณค่าของการบริโภคและคุณภาพชีวิต ห้างสรรพสินค้าเองควรปรับปรุงองค์กรของตนให้เป็นแบบอย่างก่อน

ในท้ายที่สุด คณะผู้ศึกษาเชื่อว่าสังคมไทยมีสถาบันโรงเรียน สถาบันศาสนาเป็นจุดเชื่อมต่อกับสถาบันครอบครัว ในการเพิ่มคุณค่าในด้านปัญญาและจิตวิญญาณแก่การดำรงชีพในปัจจุบัน สถาบันที่มีส่วนในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ที่เป็นด้านวัตถุน่าจะได้แก่ สถาบันที่เกี่ยวเนื่องกับการบริโภคของครัวเรือน ซึ่งในอดีตคือตลาดสดและร้านขายของขนาดเล็ก ในปัจจุบันห้างสรรพสินค้าในรูปแบบต่าง ๆ น่าจะมีความสำคัญเปรียบได้กับสถาบัน ๆ หนึ่งที่ควรค่าแก่การพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อความต้องการของครัวเรือนได้ในการดำรงชีวิตสมัยใหม่

ทางคณะผู้ศึกษาเชื่อว่าบทบาทนี้ควรจะตกแก่ห้างสรรพสินค้าไทย เพราะห้างสรรพสินค้าต่างประเทศแม้ว่าจะมีการเปิดเสรีก็ต้องใช้เวลาชวานกว่าจะเรียนรู้ความเป็นไทย ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าห้างสรรพสินค้าไทยจะเตรียมพร้อมสำหรับบทบาทนี้หรือไม่ คณะผู้ศึกษาเชื่อว่าถึงเวลานี้แล้วที่ห้างสรรพสินค้าไทยที่ประกอบธุรกิจค้าปลีกสมควรจะพิจารณาประเด็นนี้อย่างจริงจัง

แนวทางการเปิดเสรีตามความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS)

4.4 ข้อเสนอแนะเพื่อความสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่มุ่งเน้นการเติบโตที่ยั่งยืน (Sustainable Growth) และการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม ตลอดจนมีเสถียรภาพด้านราคา ข้อเสนอของการเปิดเสรีการค้าบริการ สาขาการค้าปลีก เป็นดังนี้

ข้อเสนอที่ 1 : ประเทศไทยจำเป็นต้องเปิดเสรีการค้าบริการด้านการค้าปลีก

เหตุผล ทั้งนี้เนื่องจากงานศึกษานี้เชื่อว่า สวัสดิการสังคมที่ผู้บริโภคจะได้รับน่าจะมีผลดีมากกว่าผลเสียจากการแข่งขันในระยะสั้น ๆ เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ

ในการแข่งขันของห้างสรรพสินค้าไทย ตลอดจนการรวมตัวกันของห้างขนาดเล็ก-กลาง ให้มีประสิทธิภาพในการตัดสินใจมากขึ้น

ข้อเสนอที่ 2 : ขั้นตอนการเปิดการค้าเสรี การค้าบริการด้านการค้าปลีก จำเป็นต้องใช้เวลานานพอที่จะคุ้มครองผู้ค้ารายเล็ก ๆ

ในปัจจุบัน การค้าปลีกทำให้ร้านขายของขนาดเล็กต้องปิดตัวเองลง เนื่องจากประสิทธิภาพต่ำกว่า ไม่สามารถแข่งขันกับห้างสรรพสินค้า Convenience Store และการค้าส่งในรูปแบบใหม่ ๆ เช่น แมคโคร ได้เป็นต้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการคุ้มครองผู้ค้ารายเล็ก โดยให้สิทธิพิเศษต่อการซื้อพื้นที่ในศูนย์การค้า (ตลอดจนการทำแผน Zoning) ของการขายของห้างให้เหมาะสมกับการขายตัวของเมือง (ปัจจุบันไม่มีการวางแผนและไม่มีการกฎหมายรองรับการทำ Zoning) ในการทำแผนการ Zoning น่าจะพิจารณาเพื่อสนับสนุนการสร้าง Infra-structure โดยรัฐ เพื่อให้เหมาะสมกับการเปิด-ขยายกิจการค้าปลีก แต่การตัดสินใจว่าจะขายหรือเปิดหรือไม่คงจะเป็นวินิจัยของผู้ประกอบการเอง

ข้อเสนอที่ 3 : จำเป็นต้องปรับลดโครงสร้างของภาษีศุลกากร เพื่อเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการค้าเสรีไปพร้อม ๆ กับการเปิดเสรี

ปัจจุบันห้างไทยต้องจ่ายภาษีนำเข้าสินค้าสำเร็จรูปหลายชนิดภักษ์ในราคาที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากเป็นนโยบายการคุ้มครองอุตสาหกรรม ตลอดจนนโยบายภาษีเพื่อป้องกันการบริโภคสินค้าปลอมเฟ้อ อาจจำเป็นต้องทบทวนรายการสินค้าใหม่ ๆ ภาษีได้สภาพการณ์จริงที่เปลี่ยนไปพร้อม ๆ กัน และครอบคลุม (Comprehensive) พอที่จะช่วยให้การชั่งชั่งมีความเสมอภาค

ห้างต่างประเทศนั้นจะต้องจ่ายภาษีการค้าและการนำเข้าในอัตราเดียวกัน อาจสามารถที่จะลดต้นทุนการนำเข้าได้โดยการโอนต้นทุนและราคา (Transfer Pricing) ได้ในทางบัญชี เพราะมีความผูกพันกับบริษัทแม่ในต่างประเทศมากกว่าบริษัทไทย

ข้อเสนอที่ 4 : จำเป็นต้องปรับระบบการทำ Bar Code ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อการชั่งชั่งที่เท่าเทียมกัน และลดต้นทุนการทำบัญชีสินค้า และการด้านเอกสารอื่น ๆ

ข้อเสนอที่ 5 : จำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากร โดยให้โอกาสในการสร้างความก้าวหน้าในอาชีพความเป็นมืออาชีพ และมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการ

ปัจจุบันห้างสรรพสินค้าไทยส่วนใหญ่เป็นองค์กรทางธุรกิจที่ทำโดยครอบครัว นโยบายของครอบครัว และนโยบายของบอร์ดที่เป็น เพื่อน/ญาติ ของครอบครัว แม้จะเป็นบริษัทมหาชน ในอนาคตจำเป็นที่จะต้องพัฒนาบุคลากร วิทยุและกำลังใจในองค์กรเพื่อเตรียมพร้อมกับการเปิดเสรี

ข้อเสนอที่ 6 : ควรพัฒนาความสามารถขององค์กรภาคเอกชน (NGO) ที่มีหน้าที่ในการคุ้มครองผู้บริโภค

องค์กรของภาคเอกชน (Non-Profit Organization) ที่พัฒนารูปแบบ คุณภาพ และผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เพื่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้บริโภค

ข้อเสนอที่ 7 : เตรียมพร้อมเพื่อการออกสู่ระบบการค้าและการลงทุนในระดับภูมิภาค เช่น ประเทศเพื่อนบ้าน และอินโดจีน จีนตอนใต้

4.2 ขั้นตอนการเปิดเสรี

เพื่อให้การเปิดเสรีมีความราบรื่นและเป็นระบบ การศึกษาขอเสนอขั้นตอนการเปิดเสรีดังนี้

ขั้นตอนการเปิดเสรี	เวลา (ปี)									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1. ปรับโครงสร้างภาษีศุลกากรให้สอดคล้องกับการเปิดการค้าเสรีทำ Zoning ของเมืองเพื่อกำหนดขนาดกำลังซื้อ	---									
2. พัฒนาบุคลากร และองค์กร ตลอดจนการหาแหล่งเงินทุนที่ต้นทุนต่ำ	-----									
3. เปิดเสรีบางส่วน โดยจำกัดจำนวนตามพื้นที่ (Zoning) และขนาดของกำลังซื้อ ตลอดจนจำกัดจำนวนบุคลากรต่างประเทศ			-----							
4. ประเมินผลการค้าเสรี						-----				
5. เปิดเสรี ทั้งด้านทุน เทคโนโลยี และบุคลากรต่างประเทศ								-----		

สารบัญภาคผนวก

- ภาคผนวก ก ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281
พระราชกฤษฎีกาอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับการส่งเสริม
การลงทุนประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ข. พ.ศ. 2516
- ภาคผนวก ข พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521
พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพนละวิชาชีพที่ห้ามคนต่าง-
ด้าวทำ พ.ศ. 2522
- ภาคผนวก ค พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522
- ภาคผนวก ง คำถามผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า
- ภาคผนวก จ ผลการสัมภาษณ์ห้างสรรพสินค้าไทย

ภาคผนวก ก.

ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 281

ประกาศของคณะปฏิวัติ

ฉบับที่ ๓๔๑

โดยที่คณะปฏิวัติพิจารณาเห็นว่าในปัจจุบันนี้ได้มีคนต่างด้าวประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรเป็นจำนวนมากและทวีขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับประชาชนชาวไทยมีความสามารถทั้งในด้านวิชาการและกำลังเงินที่จะประกอบธุรกิจสาขาต่าง ๆ ได้มากขึ้น สมควรกำหนดหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเพื่อรักษาผลประโยชน์ทางการค้าและเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อให้การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติเป็นส่วนร่วม ทว่าหากคณะปฏิวัติจะมีคำสั่งดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้แทน

ข้อ ๒ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่เข้ามาประกอบธุรกิจในราชอาณาจักรโดยได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยเป็นการเฉพาะกาล หรือโดยความตกลงที่รัฐบาลไทยทำกับรัฐบาลต่างประเทศ

ข้อ ๓ ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และให้รวมตลอดถึง

(๑) นิติบุคคลซึ่งทุนตั้งแห่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นของคนต่างด้าว

(๒) นิติบุคคลซึ่งมีคนต่างด้าวถือหุ้น เป็นหุ้นส่วน หรือเป็นสมาชิกตั้งแต่ถึงหนึ่งของจำนวนผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือผู้เป็นสมาชิก ไม่ว่าคนต่างด้าวนั้นจะลงทุนเท่าใดหรือไม่

(๓) ห้างหุ้นส่วนจำกัดหรือห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน ซึ่งหุ้นส่วนผู้จัดการหรือผู้จัดการเป็นคนต่างด้าว

เมื่อประโยชน์แห่งคำนิยามนี้ ให้นำถือว่าหุ้นของบริษัทจำกัดที่มีใบหุ้นยื่นออกให้แก่ผู้ถือเป็นหุ้นของคนต่างด้าว เว้นแต่จะได้มีกฎกระทรวงกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

“ธุรกิจ” หมายความว่า การประกอบกิจการในทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม หัตถกรรม พาณิชยกรรม การบริการ หรือกิจการอย่างอื่น เป็นการค้า

“ใบอนุญาต” หมายความว่า หนังสือรับรองต่าง

"ผู้รับใบอนุญาต" หมายความว่า คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจ

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของหน่วยงานต่าง

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประกาศของคณะ
ปฏิวัติฉบับนี้

"นาคทะเบียน" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนาคทะเบียนการประกอบธุรกิจ
ของคนต่างด้าว

"อธิบดี" หมายความว่า อธิบดีกรมทะเบียนการค้า

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

ข้อ ๕ ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ทำสภาระการ
ของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่จะได้ขึ้นพระราชกฤษฎีกาอนุญาต พระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดเงื่อนไข
ประการใดก็ได้ ตามแต่จะเห็นสมควร

ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ทำสภาระการของคณะปฏิวัติฉบับนี้
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี การแก้ไขเปลี่ยนแปลงบัญชี ค. ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ความในข้อ ๕ นี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้ว โดยมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไข
เพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๔๐ พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อ ๕ คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะประกอบธุรกิจประเภทใดที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ทำ
สภาระการของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีและในกรณีที่เห็นสมควรให้ออก
ใบอนุญาต อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามความในข้อ ๕ ที่ได้
การขอและการออกใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๖ ในกรณีที่คนต่างด้าวได้รับการส่งเสริมตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนให้
ประกอบธุรกิจประเภทที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ให้ผู้ได้รับการส่งเสริมนั้นแจ้งต่ออธิบดีภายในสาม
สิบวัน นับแต่วันที่ได้รับบัตรส่งเสริมเมื่อได้รับการแจ้ง และอธิบดีได้ออกหนังสือรับรองให้เป็น
หลักฐานแล้ว ให้ผู้นั้นประกอบกิจการนั้นได้

ข้อ ๗ คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(๒) มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว
ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๓) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือมีจิตนั้นเป็นอันไม่สมบูรณ์ บุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๔) ไม่เคยต้องโทษปรับตามคำนิพากษาหรือถูกเปรียบเทียบให้ปรับในความผิดตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(๕) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำนิพากษาในความผิดฐานลักขโมย ฉ้อโกง ความผิดเกี่ยวกับการค้าตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(๖) ไม่เคยต้องโทษจำคุกตามคำนิพากษาในความผิดตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก และกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เว้นแต่พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

(๗) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

(๘) ไม่เคยถูกเนิกถอนใบอนุญาตตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานสินค้าขาออก หรือกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในระยะเวลาสามปีก่อนวันขอรับใบอนุญาต

ในกรณีนี้บุคคลเป็นผู้ขอรับใบอนุญาต ถ้ากรรมการ ผู้จัดการหรือผู้รับผิดชอบในการดำเนินกิจการของนิติบุคคลนั้นเป็นคนต่างด้าวต้องมีคุณสมบัติตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) และ (๘)

มีความเพิ่มขึ้นเป็นข้อ ๗ ทวิ และข้อ ๘ ตริ โดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ ๒๔๐๑ พ.ศ. ๒๕๑๑

ข้อ ๘ รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเงื่อนไข ที่จะให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามต่อไป

(๑) อัตราส่วนเงินทุนกับเงินกู้ที่จะใช้ในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต

(๒) เงินที่ผู้รับใบอนุญาตจะต้องนำเข้ามาจากต่างประเทศเพื่อใช้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต

(๓) อัตราส่วนเงินทุนของคนไทยกับคนต่างด้าวในการประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาต

(๔) อัตราส่วนของจำนวนกรรมการคนไทยกับคนต่างด้าว หรือผู้รับผิดชอบในการดำเนิน

ธุรกิจที่ได้รับอนุญาตซึ่งจะต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร

ข้อ ๙ ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาต หรือคนต่างด้าวซึ่งถือหุ้นหรือเป็นหุ้นส่วนในนิติบุคคลตามข้อ ๓ เข้าเป็นหุ้นส่วน หรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทอื่นเกินหนึ่งในสามของจำนวนหุ้นของบริษัทหรือเกินหนึ่งในสามของทุนของห้างหุ้นส่วนนั้น หรือซื้อกิจการนั้น ๆ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี ในการอนุญาตนั้น อธิบดีจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

ข้อ ๑๐ เมื่อปรากฏว่าผู้รับใบอนุญาตผู้ใด

- (๑) ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่อธิบดีกำหนดตามข้อ ๕
- (๒) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗
- (๓) ผ่าฝืนข้อห้ามตามข้อ ๙
- (๔) ผ่าฝืนและกระทำความผิดตามข้อ ๓๘ และข้อ ๓๙

ให้อธิบดีมีอำนาจสั่งนักใช้ใบอนุญาตได้ครั้งละไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันมีคำสั่งหรือสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

ผู้ใดได้รับหนังสือรับรองประกอบธุรกิจ หากต่อมาขาดคุณสมบัติตามข้อ ๗ (๒) ถึง (๔) หรือกระทำการฝ่าฝืนข้อ ๙ หรือข้อ ๓๘ อธิบดีอาจสั่งให้นักการประกอบธุรกิจที่ออกหนังสือรับรองไว้ หรือจะถอนหนังสือรับรองเสียก็ได้ในการเพิกถอนหนังสือรับรอง ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ ณ สำนักงานในที่เปิดเผย

ถ้าใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ยื่นคำขอรับใบแทนต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการชำรุดหรือสูญหาย

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามแบบและวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๒ ในกรณีที่ไม้ออกใบอนุญาตตามข้อ ๕ หรือไม้อุญาตตามข้อ ๙ ใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองถูกสั่งนักใช้หรือถูกเพิกถอนตามข้อ ๑๐ ผู้นั้นคำขอหรือผู้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะกรรมการภายในหกสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งไม้ออกใบอนุญาตหรือวันทราบคำสั่งให้นักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต

การอุทธรณ์ในการนี้ใบอนุญาตถูกสั่งนักใช้หรือถูกเพิกถอนไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งอธิบดี เว้นแต่คณะกรรมการจะสั่งทุเลาให้

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ข้อ ๑๓ ใบอนุญาตตามข้อ ๕ ข้อ ๖ หรือข้อ ๓๐ ให้ใช้ได้ตลอดไปเว้นแต่ใบอนุญาตที่ออกให้แก่ผู้รับใบอนุญาต เพื่อประกอบธุรกิจเฉพาะกาลเนื่องการใด ให้ใช้ได้เท่าระยะเวลาที่อนุญาตให้ประกอบกิจการนั้น

ข้อ ๑๔ เมื่อผู้รับใบอนุญาตเลิกประกอบธุรกิจหรือย้ายสำนักงานหรือสถานที่ประกอบธุรกิจให้แจ้งการเลิกหรือการย้ายก่อนจดทะเบียนภายในสิบห้าวัน นับแต่วันเลิกหรือย้ายนั้นตามแบบและวิธีการอธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๕ ผู้ใดขอตรวจหรือขอคัดสำเนาเอกสาร หรือขอให้นายทะเบียนคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสารรวมทั้งรับรอง หรือขอให้ออกหนังสือรับรองข้อความในทะเบียนที่นายทะเบียนเก็บรักษาเมื่อได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนแล้ว ให้ผู้นั้นเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว" ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาพความมั่นคงแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมการค้าภายในและอธิบดีกรมทะเบียนการค้าเป็นกรรมการ

คณะกรรมการจะแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่งหรือบุคคลอื่นเป็นเลขานุการคณะกรรมการก็ได้

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ตามกำหนดไว้ในประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้และให้มีหน้าที่ให้คำปรึกษาคำนวณและความเห็นแก่รัฐมนตรีในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) การกำหนดประเภทธุรกิจที่จะผ่อนผันให้คนต่างด้าวประกอบกิจการได้ตามข้อ ๕
- (๒) การกำหนดประเภทธุรกิจที่จะเพิ่มหรือลดตามข้อ ๕
- (๓) การกำหนดเงื่อนไขในกฎกระทรวงที่จะออกตามข้อ ๕
- (๔) เรื่องอื่น ๆ ที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ข้อ ๑๘ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๑๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อให้ทำ
กิจการหรือพิจารณาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในขอบเขตหน้าที่ของคณะกรรมการ ตลอดจนเชิญบุคคล
ใดมาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้

ข้อ ๒๐ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่นายกะเบียดและพนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจ

(๑) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน

(๒) เข้าไปในสถานที่ที่คนต่างด้าวประกอบธุรกิจในระหว่างเวลาทำการในเวลากลางวัน
เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และในการนี้ให้มีอำนาจสอบถาม
ข้อเท็จจริงหรือเรียกเอกสารหรือหลักฐานใด ๆ จากบุคคลที่อยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวอำนวยความสะดวกตามสมควร

ข้อ ๒๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามความหมายในประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ ๒๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถามหรือหนังสือเรียกของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ยอม
ให้ข้อเท็จจริง หรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามหรือเรียกหรือไม่
ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามข้อ ๒๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามพันบาท

ข้อ ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง หรือข้อ ๑๔ ต้อง
ระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ข้อ ๒๕ ความผิดตามข้อ ๒๓ และข้อ ๒๔ ให้อธิบดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้เมื่อผู้ต้องหาได้
ชำระค่าปรับตามจำนวนที่อธิบดีกำหนด ภายในสามสิบวัน คดีนั้นเป็นอันเสร็จเด็ดขาด

ข้อ ๒๖ คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนข้อ ๕ หรือมิได้รับใบอนุญาตตามข้อ ๕ ข้อ
๖ หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในหนังสือรับรองตามข้อ ๓๐ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาท
ถึงห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ความในข้อ ๒๖ นี้ถูกยกเลิกและใช้ความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไข
เพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๕๐๙ พ.ศ. ๒๕๒๑ และมีข้อ ๒๖ ทวิเพิ่มขึ้น โดยมาตรา
๖ แห่ง พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมฯ พ.ศ. ๒๕๒๑

ข้อ ๒๓ ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดถูกสั่งพักใช้หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต และหมดสิทธิออกบัตร หรือ รัชมตรวีวีนิจฉัเป็นที่สุดให้เพิกถอนใบอนุญาต ถึงดงประกอบธุรกิจนั้นค่อไปอีก ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินสามหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ ๒๔ คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้อยู่ แล้วหรือผู้มีสัญชาติไทยประกอบธุรกิจอันเป็นของคนต่างด้าวซึ่งมิได้รับอนุญาตให้ประกอบธุรกิจ หรือ คนต่างด้าวนั้นเป็นเจ้าของร่วม โดยนสคงออกกว่าเป็นธุรกิจของคนแค่ผู้เดียว เพื่อให้คนต่างด้าวนั้น หลีกเลียงหรือฝ่าฝืนบทแห่งประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึง ห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ ๒๕ ผู้มีสัญชาติไทยผู้ใดถือหุ้นในฐานะเป็นตัวแทนของคนต่างด้าวในห้างหุ้นส่วนที่เป็น นิติบุคคลหรือบริษัทจำกัด เพื่อให้นิติบุคคลนั้นประกอบธุรกิจโดยฝ่าฝืนประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ หรือคนต่างด้าวซึ่งให้ผู้มีสัญชาติไทยกระทำการดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึง ห้าแสนบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

ข้อ คนต่างด้าวซึ่งประกอบธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้อยู่แล้ว ในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้ค่อเมื่อได้รับหนังสือรับรอง จากอธิบดี ซึ่งต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) ธุรกิจตามบัญชี ก. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้ อีกสองปีนับแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ

(๒) ธุรกิจตามบัญชี ข. และ ค. ท้ายประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้จะประกอบธุรกิจนั้นค่อ ไปได้โดยไม่มีกำหนดเวลา แต่ห้ามมิให้ผู้รับหนังสือรับรองเพิ่มปริมาณการผลิตหรือการจำหน่าย ของธุรกิจนั้นในรอบปีบัญชีต่อ ๆ ไป เกินกว่าร้อยละสามสิบของปริมาณการผลิตหรือการจำหน่าย ของธุรกิจนั้นตามที่ปรากฏหลักฐานทางบัญชีในรอบปีบัญชี พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือตั้งสาขาของธุรกิจนั้น เพิ่มขึ้นจากที่ปรากฏหลักฐานในวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับ อนุญาตจากอธิบดี

คนต่างด้าวดังกล่าวในวรรคหนึ่งจะขอหนังสือรับรองได้ จะต้องได้ประกอบธุรกิจนั้นมาโดย มีรายได้ติดต่อกันตามปกติวิสัยของธุรกิจนั้นเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี หรือเป็นระยะเวลาไม่ ถึงหนึ่งปี แต่อธิบดีเห็นว่าได้ประกอบธุรกิจนั้นมาเป็นหลักฐานเพียงพอแล้ว การขอหนังสือรับรองผู้ ประกอบธุรกิจ จะต้องยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีกำหนดภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของคณะ ปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจมิได้ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นไม่ ประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไป

ข้อ ๓๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งและโยกย้าย พนักงานเจ้าหน้าที่ และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราที่กำหนดเพื่อสงวนผลประโยชน์ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ข้อ ๓๒ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๑๕

จอมพล ถ. พิบูลสงคราม

หัวหน้าคณะปฏิวัติ

(๑๙ จ.จ. ๑) (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๕

อัตราค่าธรรมเนียม

๑๑. ใบอนุญาต

๑๑.๑ สำหรับนิติบุคคลผลิตและจำหน่ายของทุนจดทะเบียน

แต่ไม่เกิน

๑๐,๐๐๐ บาท

เศษของต้นทุนภาษีหักเท่ากับหนึ่งพันบาท

๑๑.๒ สำหรับบุคคลธรรมดา

๑,๐๐๐ บาท

๑๑.๓ ใบอนุญาตเฉพาะการลดภาษี ๑๓ ให้ใช้ยกเว้น

ถึงห้าครั้งเท่าหนึ่งครั้งใน (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี

๑๑.๔ ใบอนุญาตใบอนุญาต

๑๐๐ บาท

๑๑.๕ ใบอนุญาตหรือสิทธิส่วนแรกแล้ว

๑๐๐๐

๕๐ บาท

๑๑.๖ ใบอนุญาตหรือสิทธิส่วนแรกแล้วให้แต่ละส่วน

ห้าครั้งแล้วแล้ว

ห้าครั้ง

๕๐ บาท

๑๑.๗ ใบอนุญาตหรือสิทธิส่วนแรกแล้วในกรณี

ห้าครั้ง

๕๐ บาท

บัญชีทำงประภาศของคณะปฏิวัติ

บัญชี ก.

หมวด ๑ การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม

- (๑) การทำนา
- (๒) การทำนาเกลือรวมทั้งการทำเกลือสินเธาว์ นอกจากเกลือหิน

หมวด ๒ การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

- (๑) การค้าภายในเกี่ยวกับผลิตผลทางเกษตรนั้นเมือง
- (๒) การค้าที่คั่น

หมวด ๓ การประกอบธุรกิจบริการ

- (๑) ทางบัญชี
- (๒) ทางกฎหมาย
- (๓) ทางสถาปัตยกรรม
- (๔) โฆษณา
- (๕) นามหน้าหรือตัวแทน
- (๖) ขาขทอดตลาด
- (๗) ตัดผม แต่งผมและเสริมสวย

หมวด ๔ การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- (๑) การก่อสร้างอาคาร

บัญชี ข.

หมวด ๑ การประกอบธุรกิจทางเกษตรกรรม

- (๑) การทำไร่
- (๒) การทำสวน
- (๓) การเลี้ยงสัตว์ รวมทั้งการเลี้ยงไหม
- (๔) การทำป่าไม้
- (๕) การทำการประมง

หมวด ๒ การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรมและหัตถกรรม

- (๑) การสีข้าว
- (๒) การผลิตแป้งจากข้าวและพืชไร่
- (๓) การผลิตน้ำตาล
- (๔) การผลิตเครื่องดื่มทั้งที่มีและไม่มีแอลกอฮอล์เจือปน
- (๕) การผลิตน้ำแข็ง
- (๖) การผลิตธัญ
- (๗) กิจกรรมห้องเย็น
- (๘) การแปรรูปไม้
- (๙) การผลิตเครื่องทอง เครื่องเงิน เครื่องถม หรือเครื่องทองลงหิน
- (๑๐) การทำหรือหล่อพระพุทธรูปและการทำบาตร
- (๑๑) การผลิตเครื่องมือแกะสลัก
- (๑๒) การผลิตเครื่องเซิน
- (๑๓) การผลิตไม้ขีดไฟทุกชนิด
- (๑๔) การผลิตปูนขาว ปูนซีเมนต์ หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากซีเมนต์
- (๑๕) การระเบิดหรือขุดหิน
- (๑๖) การผลิตไม้อัด แผ่นไม้วีเนียร์ ชีปบอร์ด หรือฮาร์ดบอร์ด
- (๑๗) การผลิตเครื่องนุ่งห่ม หรือรองเท้า นอกจากการผลิตเพื่อส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศ
- (๑๘) การทำกิจการโรงพิมพ์
- (๑๙) การทำกิจการหนังสือพิมพ์
- (๒๐) การสาวไหม ทอผ้าไหม หรือการนิรมลวดลายผ้าไหม
- (๒๑) การผลิตผลิตภัณฑ์ด้วยผ้าไหม เส้นไหม หรือรังไหม

หมวด ๓ การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

- (๑) การค้าปลีกสินค้าทุกชนิดนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (๒) การค้าสินแร่ นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (๓) การขายอาหารหรือเครื่องดื่มทุกชนิด นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ค.
- (๔) การค้าของเก่า วัตถุโบราณ หรือศิลปวัตถุ

หมวด ๔ การประกอบธุรกิจบริการ

- (๑) นำเที่ยว
- (๒) กิจกรรมโรงแรม เว้นแต่บริการจัดการโรงแรม
- (๓) ตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ
- (๔) ถ้ำรูป ล้างและอัดรูป
- (๕) ซักรีดเสื้อผ้า
- (๖) รับจ้างตัดเย็บเสื้อผ้า

หมวด ๕ การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- (๑) การขนส่งทางบก ทางน้ำ หรือทางอากาศในประเทศ

บัญชี ก.

หมวด ๑ การประกอบธุรกิจทางพาณิชย์กรรม

- (๑) การค้าส่งสินค้าทุกชนิดในประเทศ นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก.
- (๒) การค้าส่งค้าส่งออกทุกชนิด
- (๓) การค้าปลีกสินค้าเครื่องจักร เครื่องกล และเครื่องมือ
- (๔) การขายอาหารหรือเครื่องดื่มที่เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยว

หมวด ๒ การประกอบธุรกิจทางอุตสาหกรรม และหัตถกรรม

- (๑) การผลิตอาหารสัตว์
- (๒) การสกัดน้ำมันพืช
- (๓) การผลิตสิ่งถักทอ รวมทั้งการปั่นด้าย การย้อมสี และการนิยน์ลวดลาย
- (๔) การผลิตภาชนะซึ่งทำด้วยแก้วรวมทั้งหลอดไฟฟ้า
- (๕) การผลิตด้วยขี้ผึ้ง
- (๖) การผลิตกระดาษเขียนและกระดาษพิมพ์
- (๗) การทำเกลือบิน
- (๘) การทำเหมือง

หมวด ๓ การประกอบธุรกิจบริการ

- (๑) นอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก. และบัญชี ข.

หมวด ๔ การประกอบธุรกิจอื่น ๆ

- (๑) การก่อสร้างอย่างอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชี ก.

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281

ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

พ.ศ. 2521

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2521

เป็นปีที่ 33 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 พ.ศ. 2521"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 4 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 4 ภาสได้บังคับข้อ 7 ทวิ ห้ามมิให้คนต่างด้าวประกอบธุรกิจดังต่อไปนี้

(1) ธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก. หรือบัญชี ข. ห้ามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาอนุญาต พระราชกฤษฎีกาอาจกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

(2) ธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ค. ห้ามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี และการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบัญชี ค. ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา"

มาตรา 4 ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ 7 ทวิ และข้อ 7 ครี แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515

"ข้อ 7 ทวิ คนต่างด้าวต่อไปนี้ จะประกอบธุรกิจได้เฉพาะธุรกิจใดในท้องที่ใดที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ตามที่เห็นสมควร

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศซึ่งได้รับการเนรเทศซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบธุรกิจ ณ ที่แห่งใดนอกการเนรเทศ หรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

(3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

(4) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวจะประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และระยะเวลาการอนุญาตตามวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

คำสั่งไม่อนุญาตตามวรรคสอง ผู้ได้รับคำสั่งมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้และให้นำความในข้อ 12 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ 7 ครี ห้ามมิให้คนต่างด้าวตามข้อ 7 ทวิ เข้าเป็นหุ้นส่วนหรือเป็นผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีมิได้กำหนดให้คนต่างด้าวนั้นประกอบได้ตามข้อ 7 ทวิ หรือที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจที่รัฐมนตรีมิได้กำหนด ให้คนต่างด้าวนั้นประกอบได้ตามข้อ 7 ทวิ รวมอยู่กับวัตถุประสงค์อื่นด้วย"

มาตรา 5 ให้ยกเลิกความในข้อ 26 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 28 คนต่างด้าวผู้ใดประกอบธุรกิจโดยผ่านชั้น 4 หรือชั้น 7 ทวี วรคหนึ่ง หรือมิได้รับใบอนุญาตตามข้อ 5 หรือ ชั้น 7 ทวี วรคสอง หรือมิได้รับหนังสือรับรองตามข้อ 8 หรือมิได้รับหนังสือรับรอง หรือผ่านเงื่อนไขที่กำหนดตามข้อ 30 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สาม หมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเลิกการประกอบธุรกิจนั้นเสีย

มาตรา 8 ให้นำความต่อไปนี้เป็นชั้น 28 ทวี แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2515

"ข้อ 28 ทวี คนต่างด้าวผู้ใดผ่านชั้น 7 หรือชั้น 9 ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สามหมื่นบาทถึงห้าหมื่นบาท และให้ศาลสั่งเลิกการเป็นหุ้นส่วน หรือเป็นถือหุ้น หรือสั่งเลิกกิจการที่คนต่างด้าวชื่อนั้นเป็นเจ้าของแต่กรณี"

มาตรา 7 คนต่างด้าวตามข้อ 7 ทวี ซึ่งประกอบธุรกิจโดยผ่านชั้นในวันขึ้นพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามข้อ 7 ทวี

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามข้อ 8 ทวีแล้ว ในกรณีที่ธุรกิจซึ่งคนต่างด้าวดังกล่าวประกอบอยู่เป็นธุรกิจที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ประกอบได้ ให้นำประกอบธุรกิจนั้นได้ต่อไปแต่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตภาคินเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าวมีผลใช้บังคับในกรณีที่ธุรกิจที่คนต่างด้าวดังกล่าวประกอบอยู่นั้น มิใช่เป็นธุรกิจที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ประกอบได้ให้ประกอบธุรกิจนั้นต่อไปได้ก็กหนึ่งนับแต่วันขึ้นพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ทั้งนี้ เมื่อได้รับหนังสือรับรองจากอธิบดีแล้วและธุรกิจนั้นมิใช่เป็นธุรกิจที่กำหนดไว้ในบัญชี ก. ทำตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2515

การขอหนังสือรับรองตามวรรคสอง ผู้ประกอบธุรกิจจะต้องยื่นคำขอตามแบบหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดภาคินเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของรัฐมนตรีตามข้อ 7 ทวี มีผลใช้บังคับ ถ้าผู้ประกอบธุรกิจมิได้ยื่นคำขอภาคินเก้าสิบวันดังกล่าวไว้ถือว่าผู้นั้นไม่ประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปนับแต่วันที่ขึ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

มาตรา 8 คนต่างด้าวตามข้อ 7 ทวี ผู้ใดเข้าเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทใดอันเป็นกาว่าห้ามตามข้อ 7 ทวีกลุ่มตัว ก่อนขึ้นวันพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทนั้นต่อไปให้ถึงกึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 9 ให้นำรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

พ.ร.บ. ๒๕๓๕
หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือเนื่องจากมีความจำเป็นต้องกำหนด
การประกอบธุรกิจของคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย
ว่าด้วยการเข้าเมืองให้เหมาะสม และสอดคล้องกับการรักษาความมั่นคงของประเทศ
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑

ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๓๕

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๓๕

เป็นปีที่ ๔๗ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ

ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔

พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอม
ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กำหนดที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประกาศของคณะ
ปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘๑ ลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกความใน (1) ของบทนิยามคำว่า "คนต่างด้าว" ในข้อ 3 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 และให้ใช้ความต่อไปนี้เป็นแทน

"(1) นิติบุคคลซึ่งมีหุ้นอันเป็นทุนจดทะเบียนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้น ถือโดยคนต่างด้าว หรือนิติบุคคลซึ่งมีคนต่างด้าวดำรงหุ้นมูลค่าตั้งแต่กึ่งหนึ่งของทุนทั้งหมดในนิติบุคคลนั้น"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ถนัดถนี ปิ่นสารสิน

นายกรัฐมนตรี

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 14 วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2536

หมายเหตุ : เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากบทนิยามคำว่า "คนต่างด้าว" ในข้อ 3 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 281 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ.2515 ที่กำหนดให้คนต่างด้าวหมายความรวมถึงนิติบุคคลที่มีทุนตั้งแต่กึ่งหนึ่งของนิติบุคคลนั้นเป็นของคนต่างด้าว ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการนิยามหาทุนของนิติบุคคลว่าจะรวมถึงทุนของคนต่างด้าวในนิติบุคคลอื่น ที่เข้าถือหุ้นเป็นหุ้นส่วน หรือเป็นสมาชิกด้วยหรือไม่ เมื่อทำให้เกิดปัญหาในการนิยามหาความหมายของบทบัญญัติดังกล่าว สมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามดังกล่าวให้ชัดเจนและเหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ศาสตราจารย์ ดร. ท.

พระราชบัญญัติการจ้างงานของคนต่างด้าว

พ.ศ. 2521



พระราชบัญญัติ
การทำงานของคนต่างด้าว
พ.ศ. 2521

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 กรกฎาคม พ.ศ. 2521

เป็นปีที่ 33 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515

มาตรา 4 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเฉพาะในฐานะ ดังต่อไปนี้

ไม่มี

- (1) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต
- (2) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล
- (3) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ
- (4) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลใน (1) หรือ (2) หรือ (3)
- (5) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

ประเทศ

(6) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจ เพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลป การกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(7) บุคคลซึ่งรัฐบาลอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด

มาตรา 5 ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“ทำงาน” หมายความว่า การทำงานโดยใช้กำลังกายหรือความรู้ ด้วยประสงค์ค่าจ้างหรือประโยชน์อื่นใดหรือ

ไม่ก็ตาม

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงาน

“ผู้รับใบอนุญาต” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาต

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้เป็นนายทะเบียนการทำงานของคนต่างด้าว

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมแรงงาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ภายใต้บังคับมาตรา 12 งานใดที่ห้ามคนต่างด้าวทำในท้องถิ่นใดเมื่อใด โดยห้ามเฝ้าตลาด หรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใดเพียงใดให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา 7 ภายใต้บังคับมาตรา 10 งานใดที่ไม่ได้ห้ามไว้ในพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในมาตรา 6 คนต่างด้าวจะทำได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย เว้นแต่คนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เพื่อทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนมีระยะเวลาการทำงานไม่เกินสิบห้าวัน แต่คนต่างด้าวนั้นจะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายทราบ ตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 8 ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง บุคคลใดประสงค์จะให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในกิจการของตนในราชอาณาจักร จะยื่นคำขอรับใบอนุญาตแทนคนต่างด้าวนั้นต่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายก็ได้

อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย จะออกใบอนุญาตให้แก่คนต่างด้าวตามกรณีหนึ่งได้ต่อเมื่อคนต่างด้าวนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรแล้ว

มาตรา 9 ในการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานตามมาตรา 7 และมาตรา 8 อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดเพื่อให้คนต่างด้าวปฏิบัติก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ต้องให้คนต่างด้าวให้คำรับรองก่อนว่าจะสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นได้ และถ้าเป็นกรณีตามมาตรา 8 คนต่างด้าวนั้นต้องให้คำรับรองก่อนเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร

มาตรา 10 คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน หรือตามกฎหมายอื่น ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสิบวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวนั้นเข้ามาในราชอาณาจักร แต่ถ้าคนต่างด้าวนั้นอยู่ในราชอาณาจักรแล้ว ระยะเวลาสามสิบวันให้นับแต่วันที่ทราบการได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุนหรือตามกฎหมายอื่น ในระหว่างรอรับใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอทำงานไปพลางก่อนได้

เมื่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายได้รับคำขอแล้วให้ออกใบอนุญาตให้โดยมีหลักว่า

มาตรา 11 คนต่างด้าวซึ่งจะขอรับใบอนุญาตตามมาตรา 7 ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) มีถิ่นที่ที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมิใช่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยวหรือผู้เดินทางผ่าน

(2) ไม่เป็นบุคคลที่ขาดคุณสมบัติ หรือต้องห้ามตามเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 12 คนต่างด้าวดังต่อไปนี้จะทำงานใดได้เฉพาะที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศดังกล่าวรัฐมนตรีอาจกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

(1) คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศ ตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(2) คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร โดยมิได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและอยู่ในระหว่างรอการส่งกลับออกนอกราชอาณาจักร

(3) คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

14) คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 337 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 หรือตามกฎหมายอื่น

คนต่างด้าวจะทำงานใดที่รัฐมนตรีกำหนดตามวรรคหนึ่งได้ต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย

มาตรา 13 ใบอนุญาตที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันออก เว้นแต่

(1) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา 10 ให้มีอายุเท่าเวลาที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานตามกฎหมายนั้นๆ

(2) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวตามมาตรา 12 ให้มีอายุตามที่อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายกำหนด แต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันออก

(3) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรในขณะออกใบอนุญาต

(4) ใบอนุญาตที่ออกให้แก่คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาแน่นอน ให้มีอายุสามสิบวันนับแต่วันออก

มาตรา 14 ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตตามมาตรา 10 ได้รับการขยายระยะเวลาการทำงานตามกฎหมายนี้ๆ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการขยายระยะเวลา และให้นายทะเบียนจัดส่งการขยายระยะเวลานั้นลงในใบอนุญาต

มาตรา 15 ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะทำงานนั้นต่อไปให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตต่อนายทะเบียน ในกรณีเช่นนี้ให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุการต่ออายุใบอนุญาตให้ต่อได้ครั้งละหนึ่งปี เว้นแต่

(1) การต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 13 (3) ให้ต่ออายุได้อีกไม่เกินระยะเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตนั้นได้รับการขยายระยะเวลาให้อยู่ในราชอาณาจักร

(2) การต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 13 (4) ให้ต่ออายุได้อีกครั้งละสามสิบวัน เว้นแต่คนต่างด้าวนั้นได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองต่อไป โดยมีกำหนดเวลาที่แน่นอนเกินกว่าสามสิบวัน ให้ต่ออายุใบอนุญาตได้เท่าระยะเวลาที่รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร แต่ไม่เกินหนึ่งปี

มาตรา 16 รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดแบบ หลักเกณฑ์และวิธีการในกรณี ดังต่อไปนี้

(1) การขอรับใบอนุญาตและการขอใบอนุญาตตามมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 10 และมาตรา 12

(2) การขอต่ออายุใบอนุญาตและการต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 15

(3) การขอรับใบแทนและออกใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา 19

(4) การขออนุญาตและการอนุญาตให้เปลี่ยนการทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานตามมาตรา 21

(5) การออกบัตรประจำตัวตามมาตรา 31

มาตรา 17 ในกรณีที่ไม้ออกใบอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามมาตรา 7 มาตรา 8 มาตรา 10 มาตรา 12 หรือไม่ให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 15 หรือไม่อนุญาตให้ทำงานอื่นหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานตามมาตรา 21 ผู้ขอมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่ออธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย หรือนายทะเบียน แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ทราบคำสั่งไม่อนุญาตเมื่อได้รับอุทธรณ์แล้ว ให้ผู้รับอุทธรณ์นำส่งคณะกรรมการภายในสิบห้าวัน ให้คณะกรรมการพิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีภายในสิบห้าวัน และให้รัฐมนตรีวินิจฉัยคำอุทธรณ์ภายในสามสิบวัน คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

ในกรณีที่อุทธรณ์คำสั่งไม่ให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 15 ที่กล่าวในวรรคหนึ่ง ผู้อุทธรณ์มีสิทธิทำงานไปพลางก่อนได้จนกว่าจะมีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของรัฐมนตรี

มาตรา 18 ผู้รับใบอนุญาตต้องมีใบอนุญาตอยู่กับตัวหรืออยู่ ณ ที่ทำงานในระหว่างทำานเพื่อแสดงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนได้เสมอ

มาตรา 19 ถ้าใบอนุญาตชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบการชำรุดหรือสูญหาย

มาตรา 20 ในกรณีที่คนกลางตัวเล็กทำงานตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตให้ส่งมอบใบอนุญาตคืนให้แก่นายทะเบียนในท้องที่จังหวัดที่ตั้งสถานที่ทำงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เลิกทำงานนั้น

มาตรา 21 ห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตทำานอื่นใดนอกจากงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานให้แตกต่างไปจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

มาตรา 22 ห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงาน หรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะหรือเงื่อนไขในการทำงานแตกต่างไปจากที่ได้กำหนดไว้ในใบอนุญาต

มาตรา 23 บุคคลใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงานหรือให้คนต่างด้าวย้ายไปทำงานในท้องที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือมีคนต่างด้าวออกจากงาน ให้บุคคลนั้นแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคนต่างด้าวเข้าทำงาน หรือวันที่คนต่างด้าวนั้นย้ายหรือออกจากงานแล้วแต่กรณี

การแจ้งตามวรรคหนึ่งให้ทำตามแบบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 24 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการพิจารณาการทำงานของคนต่างด้าว" ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยหรือผู้ซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยมอบหมายเป็นประธาน ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมตำรวจ ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ ผู้แทนกรมอัยการ ผู้แทนกรมทะเบียนการค้า ผู้แทนกรมการค้าภายใน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกรรมการอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งไม่เกินสามคนเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมแรงงาน เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 25 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งต้องอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้

มาตรา 26 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงคราวออกตามวาระ เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งกว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา 27 คณะกรรมการมีหน้าที่วินิจฉัยให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

- (1) การขอออกพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 4 (5) และมาตรา 6
- (2) การกำหนดงานที่รัฐมนตรีจะประกาศตามมาตรา 12
- (3) การออกกฎกระทรวงตามมาตรา 16
- (4) การพิจารณาอุทธรณ์คำร้องตามมาตรา 17
- (5) เรื่องอื่นๆ ที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 28 การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการด้วยกันคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 29 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อให้ทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องใดอันอยู่ในขอบเขตแห่งหน้าที่ของคณะกรรมการ

ให้นำความในมาตรา 28 มาใช้บังคับแก่การประชุมคณะกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา 30 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจ

(1) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกบุคคลใดมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่งเอกสารหรือหลักฐาน

(2) เข้าไปในสถานที่ใดที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีคนต่างด้าวทำงานในระหว่างเวลาที่เชื่อได้ว่ามีการทำงาน เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริง หรือเรียกเอกสาร หรือหลักฐานใดจากบุคคลที่รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่ดังกล่าวได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (2) ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวหรือบุคคลผู้รับผิดชอบหรือเกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่ดังกล่าว อำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา 31 นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัว

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องร้องขอ

มาตรา 32 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้อธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 33 คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา 6 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 34 คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา 7 หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดตามมาตรา 9 หรือทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต หรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนดตามมาตรา 12 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 35 คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา 10 หรือมาตรา 18 หรือมาตรา 20 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 36 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 14 หรือมาตรา 19 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

มาตรา 37 คนต่างด้าวผู้ใดทำงานเมื่อใบอนุญาตสิ้นอายุแล้วโดยมิได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ หรือได้ยื่นคำขอแล้วแต่นายทะเบียนมีคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา 15 และคนต่างด้าวผู้นั้นมิได้อุทธรณ์คำสั่งของนายทะเบียน หรือได้อุทธรณ์แล้วแต่รัฐมนตรีมีคำวินิจฉัยไม่อนุญาตตามมาตรา 17 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 38 ผู้รับใบอนุญาตผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 21 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 39 ผู้ใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา 22 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 40 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 23 หรือมาตรา 42 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 41 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือสอบถาม หรือหนังสือเรียก หรือไม่ยอมให้ข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐาน หรือขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่อธิบดี หรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมาย หรือนายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 30 ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินสามพันบาท

มาตรา 42 บุคคลใดมีคุณสมบัติต่างตำแหน่งงานในธุรกิจของตนก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ใช้บังคับและยังมิได้แจ้งรายการเกี่ยวกับคนต่างตำแหน่งที่ทำงานอยู่กับตนตามข้อ 35 แห่งประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าวจนถึงวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บุคคลนั้นแจ้งรายการดังกล่าวตามแบบที่อธิบดีกำหนด ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 43 ใบอนุญาตให้ออกให้ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ให้ใช้ต่อไปตราบเท่าที่ใบอนุญาตยังไม่สิ้นอายุและผู้รับใบอนุญาตยังทำงานที่ได้รับอนุญาตนั้น

มาตรา 44 คนต่างตำแหน่งซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและทำงานอยู่แล้วก่อนวันที่ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 ใช้บังคับ และยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่ออธิบดี หรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายตามข้อ 34 วรรคหนึ่ง แห่งประกาศของคณะปฏิวัติดังกล่าว และอธิบดีหรือเจ้าพนักงานซึ่งอธิบดีมอบหมายได้ออกใบอนุญาตแล้วแต่คนต่างตำแหน่งนั้นยังมิได้รับใบอนุญาตและยังคงทำงานอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ไปรับใบอนุญาตภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากไม่ไปขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ถือว่าใบอนุญาตนั้นสิ้นผลเมื่อครบกำหนดเวลาเช่นนั้น

มาตรา 45 คนต่างตำแหน่งตามมาตรา 12 ซึ่งทำงานโดยอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ทำงานนั้นต่อไปได้จนกว่าจะมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 12

เมื่อมีประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 12 แล้ว ในกรณีที่งานที่คนต่างตำแหน่งดังกล่าวทำอยู่เป็นงานที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ทำได้ ให้ทำงานนั้นได้ต่อไปแต่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศของรัฐมนตรีดังกล่าวใช้บังคับ ในกรณีที่งานที่คนต่างตำแหน่งดังกล่าวทำอยู่นั้น มิใช่เป็นงานที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้ทำได้ ให้ทำงานนั้นต่อไปได้อีกหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 46 บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง และประกาศหรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดี หรือใบอนุญาตซึ่งได้ออกหรือสั่งโดยอาศัยอำนาจตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 322 ลงวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2515 เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้บังคับได้ต่อไปและให้ถือเสมือนเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวงและประกาศหรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดีหรือใบอนุญาตที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 47 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งนายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

เกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์

นายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ค

พระราชบัญญัติ

คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522



พระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ.2522

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2522
เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภาดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดเก้าสิบวัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

(1) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2493

(2) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2497

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“พาหนะ” หมายความว่า ยานพาหนะหรือสัตว์พาหนะ หรือสิ่งอื่นใดที่อาจนำบุคคลจากที่แห่งหนึ่งไปยังอีกแห่งหนึ่ง

“เจ้าของพาหนะ” หมายความว่า รวมถึงตัวแทนเจ้าของ ผู้เช่า ตัวแทนผู้เช่า ผู้ครอบครอง หรือตัวแทนผู้ครอบครอง

พาหนะ แล้วแต่กรณี

“ผู้ควบคุมพาหนะ” หมายความว่า นายเรือหรือผู้รับผิดชอบในการควบคุมพาหนะ

“คนประจำพาหนะ” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำหรือทำงานประจำพาหนะ และเพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้หมายความรวมถึงผู้ควบคุมพาหนะซึ่งขับพาหนะโดยไม่มีคนประจำพาหนะ

“คนโดยสาร” หมายความว่า ผู้ซึ่งเดินทางโดยพาหนะไม่ว่าในกรณีใด ๆ นอกจากผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะ

“คนเข้าเมือง” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร

“แพทย์ซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“เจ้าบ้าน” หมายความว่า ผู้ซึ่งเป็นหัวหน้าครอบครัวในบ้าน ในฐานะเป็นเจ้าของผู้เช่าหรือในฐานะอื่นใด ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

“เคหสถาน” หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ตามประมวลกฎหมายอาญา

“โรงแรม” หมายความว่า บรรดาสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่ประสงค์จะหาที่อยู่หรือที่พักชั่วคราว ตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

“ผู้จัดการโรงแรม” หมายความว่า บุคคลผู้ควบคุมหรือจัดการโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมตำรวจ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมกับค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง

มาตรา 6 ให้มีคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ อธิบดีกรมตำรวจ อธิบดีกรมแรงงาน อธิบดีกรมอัยการ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ และผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมืองเป็นกรรมการและเลขาธิการ

มาตรา 7 ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เพิกถอนการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 36 วรรคหนึ่ง
- (2) พิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 36 วรรคสอง
- (3) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 วรรคหนึ่ง
- (4) กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ และเงื่อนไขอื่นตามมาตรา 41 วรรคสอง
- (5) กำหนดหลักเกณฑ์การขอมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา 41 วรรคสี่
- (6) อนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 43 วรรคหนึ่ง และกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการแสดงฐานะการเงินของคนต่างด้าวดังกล่าวตามมาตรา 43 วรรคสอง
- (7) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร และอนุญาตและกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร อยู่ในประเทศไทยต่อไปตามมาตรา 45 วรรคหนึ่งและวรรคสอง
- (8) ส่งรับการอนุญาตให้มิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 47 วรรคสาม
- (9) อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อไปตามมาตรา 51 วรรคหนึ่ง

(10) พิจารณาการเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 53

(11) ให้คำปรึกษา คำแนะนำ และความเห็นแก่รัฐมนตรีในการวางระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ประจำด่านหรือพนักงานอื่น เพื่อรักษาความมั่นคงของชาติ หรือในการออกกฎกระทรวงตามพระราชบัญญัตินี้

(12) พิจารณาให้ความเห็นในเรื่องเกี่ยวกับคนเข้าเมืองตามที่คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา 8 ในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการและเลขานุการเสนอเรื่องที่อยู่ ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการต่อประธานกรรมการหรือในกรณีที่ประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เสนอความเห็นต่อกรรมการซึ่งที่ประชุมมอบหมายโดยมีชกัก และให้ประธานกรรมการหรือกรรมการดังกล่าวเป็นผู้เรียกประชุมตาม ความริบควนของเรื่อง ตามหลักเกณฑ์ที่ที่ประชุมกำหนด

ในการประชุมของคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อยู่ในที่ประชุม ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการ คนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่ต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียง เท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา 9 คณะกรรมการอาจตั้งคณะอนุกรรมการหรือมอบอำนาจให้พนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติการอย่างใด อย่างหนึ่งตามที่ประชุมมอบหมายก็ได้

การประชุมของคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา 8 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 10 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเรียกเป็นหนังสือให้บุคคลที่เกี่ยวข้อง มาให้ข้อเท็จจริงหรือให้ส่งเอกสารเกี่ยวกับเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการได้

หมวด 2

การเข้าและออกนอกราชอาณาจักร

มาตรา 11 บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร จะต้องเดินทางเข้ามาหรือออกไปตามช่องทาง ด้านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานี หรือท้องที่ และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 12 ห้ามมิให้คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้เข้ามาในราชอาณาจักร

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจ ลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง เช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจาก กระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

การตรวจลงตราและการยกเว้นการตรวจลงตราให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

การตรวจลงตราตาม (1) ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่จะเข้ามาในราชอาณาจักร

(๓) เข้ามาเพื่อมีอาชีพเป็นกรรมกร หรือเข้ามาเพื่อรับจ้างทำงานด้วยกำลังกาย โดยไม่ได้อาศัยวิชาความรู้หรือการ ฝึกทางวิชาการ หรือเข้ามาเพื่อทำงานอื่นอันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

(4) วิกฤตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) ยังมิได้ปลูกฝีป้องกันโรคพิษ หรือฉีดวัคซีน หรือปฏิบัติการอย่างอื่นตามวิชาการแพทย์เพื่อป้องกันโรคติดต่อตาม ที่กฎหมายบัญญัติและไม่ยอมให้แพทย์ตรวจคนเข้าเมืองกระทำการเช่นนั้น

(6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษารองศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษารองศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(7) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับ

(8) มีพฤติการณ์เป็นที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิงหรือเด็ก การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

การตรวจวินิจฉัยโรค ร่างกายหรือจิต ตลอดจนการปฏิบัติการเพื่อป้องกันโรคติดต่อให้ใช้แพทย์ตรวจคนเข้าเมือง

มาตรา 13 คนต่างด้าวดังต่อไปนี้ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องมีหนังสือเดินทางหรือเอกสารให้แทนหนังสือเดินทาง

(1) ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะทางน้ำหรือทางอากาศซึ่งเพียงแต่แวะเข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ ในราชอาณาจักรแล้วกลับออกไป

เพื่อประโยชน์ในการควบคุมบุคคลดังกล่าว พนักงานเจ้าหน้าที่จะออกหนังสือสำคัญตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อให้ถือไว้ก็ได้

(2) คนสัญชาติของประเทศที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศไทยเดินทางข้ามพรมแดนไปมาชั่วคราว โดยปฏิบัติตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น

(3) คนโดยสารรถไฟผ่านแดนซึ่งถือตัวโดยสารตลอดเพียงแต่ผ่านอาณาเขตประเทศไทยไปนอกราชอาณาจักรตามข้อตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลแห่งประเทศนั้น ๆ และรวมตลอดถึงผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะแห่งรถไฟเช่นนั้นด้วย

มาตรา 14 รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรมีเงินติดตัว หรือมีประกันหรือจะยกเงินภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ ทั้งนี้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ประกาศตามวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่เด็กอายุต่ำกว่าสิบสองปี

มาตรา 15 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรทราบเท่าที่อยู่ในฐานะดังต่อไปนี้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามหน้าที่ของคนต่างด้าวตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นอกจากการปฏิบัติหรือการต้องห้ามตามมาตรา 11 มาตรา 12 (1) (4) และ (5) และมาตรา 18 วรรคสอง

(1) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูตซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรหรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักร เพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

(2) พนักงานฝ่ายกงสุลและลูกจ้างฝ่ายกงสุลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศส่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักร หรือซึ่งเดินทางผ่านราชอาณาจักรเพื่อไปปฏิบัติหน้าที่ในประเทศอื่น

(3) บุคคลซึ่งรัฐบาลต่างประเทศโดยความเห็นชอบของรัฐบาลไทยให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักร

(4) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักรเพื่อรัฐบาลไทย ตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ

(5) หัวหน้าสำนักงานขององค์การหรือทบวงการะหว่างประเทศที่มีกฎหมายคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทย หรือซึ่งรัฐบาลไทยได้ให้ความเห็นชอบด้วยแล้ว และรวมถึงพนักงานหรือผู้เชี่ยวชาญหรือบุคคลอื่นซึ่งองค์การหรือทบวงการเหล่านั้นแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักรเพื่อองค์การหรือทบวงการดังกล่าว หรือเพื่อรัฐบาลไทยตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับองค์การหรือทบวงการระหว่างประเทศนั้น

(6) คู่สมรส หรือบุตร ซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแบ่งครัวเรือนของบุคคลตาม (1) (2) (3) (4) หรือ (5)

(7) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำเป็นปกติ ณ ที่พักอาศัยของบุคคลตาม (1) หรือบุคคลซึ่งได้รับเอกสิทธิ์เท่าเทียมกันกับบุคคลซึ่งมีตำแหน่งทางทูตตามความตกลงที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ หรือกับองค์การหรือทบวงการะหว่างประเทศ

ในกรณีตาม (1) (2) (6) หรือ (7) ให้เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศและหลักถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสอบถามและขอข้อมูลหลักฐานเพื่อสอบสวนว่าบุคคลซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรนั้นเป็นผู้ได้รับยกเว้นตามมาตรานี้

มาตรา 16 ในกรณีที่มีพฤติการณ์ซึ่งรัฐมนตรีเห็นว่า เพื่อประโยชน์แก่ประเทศหรือเพื่อความสงบเรียบร้อย วัฒนธรรมหรือศีลธรรมอันดี หรือความผาสุกของประชาชน ไม่สมควรอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาในราชอาณาจักร รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นหรือจำพวกนั้นเข้ามาในราชอาณาจักรได้

มาตรา 17 ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี จะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้

มาตรา 18 พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจตรวจบุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เพื่อการนี้ บุคคลซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร ต้องยื่นรายการตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และผ่านการตรวจอนุญาตของพนักงานเจ้าหน้าที่ของด่านตรวจคนเข้าเมืองประจำเส้นทางนั้น

มาตรา 19 ในการตรวจและพิจารณาว่าคนต่างด้าวผู้ใดต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรหรือไม่ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ที่เห็นสมควร โดยให้คำรับรองว่าจะมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อรับทราบคำสั่งตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดก็ได้ หรือถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรจะเรียกประกันหรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดตามที่เห็นเหมาะสมเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ก็ได้

เพื่อประโยชน์แห่งบทบัญญัติในวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเรียกบุคคลซึ่งมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำของบุคคลนั้นอาจเป็นประโยชน์แก่กรณีที่ส่งสัยให้มาสาบานหรือปฏิญาณตนและให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้

ถ้ามีเหตุอันควรสงสัยว่าคนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาในราชอาณาจักร เพื่อการอื่นระบุในมาตรา 12 (8) หรือมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีนั้น หรือหญิงหรือเด็กคนใดเข้ามาเพื่อการเช่นนั้นพนักงานเจ้าหน้าที่อาจอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรได้ชั่วคราวโดยสั่งให้บุคคลดังกล่าวมารายงานตน และตอบคำถามของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือจะสั่งให้ไปรายงานตนและตอบคำถามของเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานที่ตำรวจท้องที่ที่ผู้นั้นอาศัยอยู่ ตามระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนดก็ได้ แต่ระยะเวลาที่กำหนดให้รายงานตนและตอบคำถามต้องห่างกันไม่น้อยกว่าเจ็ดวันต่อครั้ง

มาตรา 20 ในการที่พนักงานเจ้าหน้าที่กักตัวคนต่างด้าวผู้ใดได้ตามมาตรา 19 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นได้เท่าที่จำเป็นตามพฤติการณ์แห่งกรณี แต่นำมิให้กักตัวไว้เกินสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกกักตัวมาถึงที่ทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นจะยืดเวลาเกินสี่สิบแปดชั่วโมงก็ได้ แต่มิให้เกินเจ็ดวัน และให้พนักงานเจ้าหน้าที่บันทึกเหตุจำเป็นที่ต้องยืดเวลาไว้ให้ปรากฏด้วย

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นต้องกักตัวคนต่างด้าวผู้ใดไว้เกินกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ยื่นคำร้องต่อศาลขอให้มิอำนาจกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ต่อไปอีกได้ และศาลอาจสั่งให้มิอำนาจกักตัวไว้เท่าที่จำเป็นครั้งละไม่เกินสิบสองวัน แต่ถ้าศาลเห็นสมควรจะสั่งให้ปล่อยตัวไปชั่วคราวโดยเรียกประกัน หรือเรียกทั้งประกันและหลักประกันก็ได้

มาตรา 21 ค่าใช้จ่ายในการกักตัวคนต่างด้าวตามมาตรา 19 และมาตรา 20 ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นผู้เสีย ในกรณีที่มิปรากฏตัวเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะหรือเข้ามาโดยมิพาหนะ ให้คนต่างด้าวผู้นั้นเป็นผู้เสีย

มาตรา 22 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบว่าคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร ตามมาตรา 12 เข้ามาในราชอาณาจักร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้คนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรได้ โดยมีคำสั่งเป็นหนังสือ ถ้าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่พอใจคำสั่ง อาจอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ เว้นแต่กรณีตามมาตรา 12 (1) หรือ (10) ห้ามมิให้อุทธรณ์ คำสั่งของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด แต่ถ้ารัฐมนตรีมิได้มีคำสั่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันยื่นอุทธรณ์ ให้ถือว่ารัฐมนตรีมีคำสั่งว่าคนต่างด้าวผู้นั้นไม่เป็นผู้ต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 12

การอุทธรณ์ ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ทำตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อคนต่างด้าวยื่นอุทธรณ์แล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ระงับการส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นออกไปนอกราชอาณาจักรไว้จนกว่าจะได้มีคำสั่งของรัฐมนตรีในกรณีนั้น

ในระหว่างดำเนินการตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือระหว่างรอฟังคำสั่งของรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ให้ใช้ มาตรา 19 บรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่มิให้นำมาตรา 20 มาใช้บังคับด้วย

หมวด 3

พาหนะ

มาตรา 23 เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ จะต้องนำพาหนะเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรตามช่องทาง ผ่านตรวจคนเข้าเมือง เขตท่า สถานีหรือท้องที่และตามกำหนดเวลา ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีจะได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 24 พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจตรวจพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร หรือพาหนะ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ากับคนโดยสารเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่ในกรณีที่พาหนะนั้นได้ไว้ในราชการโดยเฉพาะ ของรัฐบาลไทยหรือของรัฐบาลต่างประเทศที่ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยแล้ว

มาตรา 25 พาหนะใดที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะต้องแจ้ง กำหนดวันและเวลาที่พาหนะเข้ามาถึงหรือจะออกจากเขตท่า สถานีหรือท้องที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่งควบคุมเขตท่า สถานี หรือท้องที่นั้น ภายในกำหนดเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศไว้

ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามวรรคหนึ่งได้ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะไปแจ้งด้วยตนเองต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้ที่สุดโดยมิชักช้า

การแจ้งตามความในมาตรานี้ ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควรจะให้ยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติหรือให้ปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขอย่างใด แก่พาหนะใดก็ได้

มาตรา 26 พาหนะใดที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะต้องยื่น รายงานตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง และผ่านการตรวจของพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่และภายใต้เงื่อนไขที่อธิบดีประกาศ กำหนด

ในกรณีที่มิเหตุจำเป็นต้องทำการตรวจ ณ ที่อื่นนอกจากที่อธิบดีประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องได้รับอนุญาต จากอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่อธิบดีมอบหมาย

มาตรา 27 เพื่อประโยชน์ในการตรวจ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักรมีหน้าที่ปฏิบัติตามต่อไปนี้

(1) มิให้คนโดยสารหรือคนประจำพาหนะไปเสียจากพาหนะหรือสถานที่ที่จัดไว้ ด้วยความเห็นชอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ จนกว่าจะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่กรณีที่ผู้ควบคุมพาหนะและคนประจำพาหนะเป็นคนคนเดียว กัน ให้บุคคลนั้นออกไปจากพาหนะเพื่อไปแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 25 ในฐานะเป็นผู้ควบคุมพาหนะได้

ถ้าคนโดยสารหรือคนประจำพาหนะดังกล่าวขัดขืนหรือก่อความวุ่นวาย ให้นำมาตรา 29 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม คำใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามวรรคนี้ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะเป็นผู้เสีย

(2) ยืนบัญชีคนโดยสารและบัญชีคนประจำพาหนะรวมทั้งผู้ควบคุมพาหนะต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวงและภายในเวลาที่อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ประกาศกำหนด

(3) ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ความในมาตรานี้ให้ใช้บังคับแก่เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ ซึ่งนำพาหนะมาจากหรือไปยังชายแดนที่เป็นทางต่อเนื่องกับประเทศอื่น และรับคนโดยสารซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร หรือรับคนโดยสารไปส่งที่ชายแดนเพื่อออกในนอกราชอาณาจักร ทั้งนี้ เฉพาะที่เกี่ยวกับคนโดยสารซึ่งเดินทางเข้ามาในหรือออกไปนอกราชอาณาจักรเท่านั้น

มาตรา 28 ในระหว่างที่ยังอยู่ในราชอาณาจักร ถ้ามีการเพิ่มหรือลด หรือเปลี่ยนคนประจำพาหนะที่เข้ามาในหรือที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร หรือคนประจำพาหนะดังกล่าวผู้ใดจะไม่กลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้เจ้าของพาหนะหรือในกรณีที่ไม่มีเจ้าของพาหนะอยู่ในราชอาณาจักร ให้ผู้ควบคุมพาหนะแจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่คนประจำพาหนะจะไม่กลับออกไปดังกล่าวในวรรคหนึ่งและคนประจำพาหนะนั้นเป็นคนต่างด้าว ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแล้วแต่กรณี นำบุคคลนั้นไปมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่โดยมิชักช้า

ถ้าคนประจำพาหนะตามวรรคสองขัดขืนไม่ยอมให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะแล้วแต่กรณี ปฏิบัติตามวรรคสอง ให้นำมาตรา 29 วรรคสองมาใช้บังคับโดยอนุโลม คำใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามวรรคนี้ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะเป็นผู้เสีย

มาตรา 29 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบคนต่างด้าวผู้ใดมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะจัดการควบคุมคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ที่พาหนะหรือให้ส่งตัวไปยังสถานที่ใด เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ควบคุมไว้ตรวจสอบ หรือให้ส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

ในกรณีที่คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งขัดขืนหรือก่อความวุ่นวาย เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้แทนอาจขอให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจควบคุมหรือจับกุมคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ ถ้าไม่สามารถจะขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจได้ทั้งหมดที่ ให้มีอำนาจจับคนต่างด้าวผู้นั้นได้เอง แล้วส่งตัวไปยังพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจและให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจนั้นรับจัดส่งตัวไปยังพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

คำใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติการตามมาตรา 29 ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะเป็นผู้เสีย

มาตรา 30 ในกรณีที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ หยุดพาหนะหรือนำพาหนะไปยังที่ใดที่หนึ่งตามที่จำเป็นเพื่อการตรวจ

การส่งตามวรรคหนึ่งจะกระทำโดยวิธีสัญญาณหรือวิธีอื่นใดอันเป็นที่เข้าใจกันก็ได้

มาตรา 31 พาหนะใดที่เข้ามาในราชอาณาจักร นับแต่เวลาที่พาหนะนั้นผ่านเข้ามาในราชอาณาจักรแล้วจนกว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการตรวจเสร็จ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพาหนะนั้น ขึ้นไปบนพาหนะหรือนำพาหนะอื่นเข้าเทียบหรือเข้าไปในบริเวณหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อการตรวจ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ห้ามมิให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะยินยอมหรือละเลยให้ผู้ใดกระทำการตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 32 พาหนะใดที่จะออกไปนอกราชอาณาจักร ในระหว่างที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการตรวจหรือหลังจากที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำการตรวจแล้ว แต่พาหนะนั้นยังอยู่ในราชอาณาจักร ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่เจ้าพนักงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับพาหนะนั้น ขึ้นไปบนพาหนะหรือนำพาหนะอื่นเข้าเทียบ ทั้งนี้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ความในวรรคหนึ่งให้นำมาใช้บังคับเกี่ยวกับบริเวณหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อการตรวจในระหว่างผู้ซึ่งจะออกไปนอกราชอาณาจักรยังมีได้ขึ้นไปบนพาหนะด้วย

ห้ามมิให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะยินยอมหรือละเลยให้ผู้ใดกระทำการตามมาตรา 31

มาตรา 33 ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องกระทำการตรวจพยานะนอกเวลาราชการหรือต้องไปทำการตรวจพยานะ ณ ที่อื่น นอกจากที่อธิบดีประกาศกำหนดตามมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง หรือต้องไปนอกสถานที่ทำการเพื่อควบคุมพยานะไว้หรือต้องรอเพื่อตรวจพยานะอันมิใช่ความผิดของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าของพยานะหรือผู้ควบคุมพยานะนั้นเสียเงินค่าทำการและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 4

การเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว

มาตรา 34 คนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ จะต้องเข้ามาเพื่อการดังต่อไปนี้

- (1) การปฏิบัติหน้าที่ทางทูตหรือกงสุล
- (2) การปฏิบัติหน้าที่ทางราชการ
- (3) การท่องเที่ยว
- (4) การเล่นกีฬา
- (5) ธุรกิจ
- (6) การลงทุนที่ได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงทบวงกรมที่เกี่ยวข้อง
- (7) การลงทุนหรือการอื่นที่เกี่ยวกับการลงทุนภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การเดินทางผ่านราชอาณาจักร
- (9) การเป็นผู้ควบคุมพยานะหรือคนประจำพยานะที่เข้ามายังท่า สถานี หรือท้องที่ในราชอาณาจักร
- (10) การศึกษาหรือดูงาน
- (11) การปฏิบัติหน้าที่สื่อมวลชน
- (12) การเผยแพร่ศาสนาที่ได้รับการเห็นชอบจากกระทรวง ทบวง กรมที่เกี่ยวข้อง
- (13) การค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์หรือฝึกสอนในสถาบันการค้นคว้าหรือสถาบันการศึกษาในราชอาณาจักร
- (14) การปฏิบัติงานด้านช่างฝีมือหรือผู้เชี่ยวชาญ
- (15) การอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 35 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๓๔ อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่จึงอธิบดีมอบหมายจะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

ระยะเวลาที่จะอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรให้กำหนดดังนี้

- (1) ไม่เกินสามสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (4) (8) และ (9)
- (2) ไม่เกินเก้าสิบวัน สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (3)
- (3) ไม่เกินหนึ่งปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (5) (10) (11) (12) (13) (14) และ (15)
- (4) ไม่เกินสองปี สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (6)
- (5) ตามกำหนดระยะเวลาตามความจำเป็น สำหรับกรณีตามมาตรา 34 (1) และ (2)
- (6) ตามกำหนดระยะเวลาที่คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนพิจารณาเห็นสมควรสำหรับกรณีตามมาตรา 34 (7)

ในกรณีที่คนต่างด้าวนั้นจะต้องอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาที่กำหนดใน (1) (2) (3) และ (4) ให้อธิบดีเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้อยู่ต่อไปได้ครั้งละไม่เกินหนึ่งปีและเมื่อได้อนุญาตแล้วให้รายงานต่อคณะกรรมการเพื่อทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในเจ็ดวันนับแต่วันอนุญาต

การขออนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวต่อไปแต่ละครั้ง ให้คนต่างด้าวยื่นคำขอตามแบบและระเบียบที่กรมเนียบตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ในระหว่างรอฟังคำสั่งให้คนต่างด้าวยุ้มนั้นอยู่ในราชอาณาจักรไปพลางก่อนได้ *

มาตรา 36 คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หากมีพฤติการณ์ที่สมควรพิจารณาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร ให้อธิบดีหรือคณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนการอนุญาตที่ได้อนุญาตไว้แล้วได้ ไม่ว่าอธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเป็นผู้อนุญาต

ในกรณีที่ยังมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต คนต่างด้าวซึ่งถูกเพิกถอนการอนุญาตอาจยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด แต่ในกรณีที่คณะกรรมการมีคำสั่งเพิกถอนการอนุญาต คำสั่งของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

การอุทธรณ์คำสั่งของอธิบดีตามวรรคสอง ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ได้ทราบคำสั่งของอธิบดี และให้ทำตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อมีการเพิกถอนการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งแก่คนต่างด้าว ในกรณีที่ไมอาจส่งหนังสือเช่นว่านี้แก่คนต่างด้าวได้เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ติดไว้ ณ ที่พักของคนต่างด้าวที่ได้แจ้งแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ครบกำหนดสี่สิบแปดชั่วโมง ให้ถือว่าคนต่างด้าวผู้นั้นได้รับทราบคำสั่งแล้ว

มาตรา 37 คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว ต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

(1) ไม่ประกอบอาชีพหรือรับจ้างทำงาน เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ถ้ากรณีใดมีกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น ต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายนั้น

(2) พักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุสมควรไม่สามารถพักอาศัย ณ ที่ที่ได้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้แจ้งการเปลี่ยนที่พักอาศัยต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่เข้าพักอาศัย

(3) แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่คนต่างด้าวผู้นั้นพักอาศัยภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ย้ายไป ในกรณีเปลี่ยนที่พักอาศัย และถ้าที่พักอาศัยใหม่อยู่ต่างท้องที่กับสถานีตำรวจท้องที่เดิมคนต่างด้าวผู้นั้นต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ที่ไปพักอาศัยใหม่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึงด้วย

(4) ถ้าเดินทางไปจังหวัดใดและอยู่ในจังหวัดนั้นเกินสี่สิบสี่ชั่วโมง ให้คนต่างด้าวผู้นั้นแจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่ภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ไปถึง

(5) ถ้าอยู่ในราชอาณาจักรเกินเก้าสิบวัน คนต่างด้าวผู้นั้นต้องมีหนังสือแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมืองทราบถึงที่พักอาศัยของตนโดยมีชักร้าเมื่อครบระยะเก้าสิบวัน และต่อไปให้กระทำเช่นเดียวกันทุกระยะเก้าสิบวัน ถ้าท้องที่ใดไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ จะแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งนั้นก็ได้

ความใน (3) และ (4) จะมีให้ใช้บังคับแก่กรณีใดตามมาตรา ๓๔ โดยเงื่อนไขอย่างใดให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด การแจ้งตามมาตรา ๓๗ คนต่างด้าวอาจไปแจ้งด้วยตนเองหรือมีหนังสือแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก็ได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 38 เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรมซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัย จะต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่ที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมนั้นตั้งอยู่ภายในสี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่เวลาที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัย ถ้าท้องที่ใดไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองตั้งอยู่ ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานตำรวจ ณ สถานีตำรวจท้องที่นั้น

ในกรณีที่บ้าน เคหสถาน หรือโรงแรมที่คนต่างด้าวเข้าพักอาศัยตามวรรคหนึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ กองตรวจคนเข้าเมือง

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา 39 คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หากเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวดังกล่าวเป็นอันสิ้นสุด แต่ถ้าก่อนเดินทางออกป็นนอกราชอาณาจักร ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรได้อีก และคนต่างด้าวนั้นได้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา 12 ถ้าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรยังมีเหลืออยู่ ให้ผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้เท่าระยะเวลาที่ยังเหลืออยู่นั้น

การรออนุญาตเพื่อกลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก ให้คนต่างด้าวยื่นคำขอตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

เพื่อประโยชน์แห่งการกำหนดจำนวนคนต่างด้าว บรรดาอาณานิคมของประเทศหนึ่งรวมกันหรือแต่ละอาณานิคมหนึ่ง มีการปกครองของตนเอง ให้ถือเป็นประเทศหนึ่ง

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไปได้เพื่อประโยชน์ของประเทศให้มากที่สุด ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าว ซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยคำนึงถึง ภายได้ สิทธิพล ทรัพย์สิน ความรู้ ความสามารถ ในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติหรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาต ให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีอำนาจที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวกรณีใดกรณีหนึ่งตามมาตรา 34 อาจยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรได้

มาตรา 42 บุคคลดังต่อไปนี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าว ซึ่งรัฐมนตรีประกาศตาม
มาตรา 40

- (๒) หญิงซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิดและได้ละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับคนต่างด้าว

- (๓) บุคคลซึ่งไม่บรรลุนิติภาวะของหญิงซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการเกิดไม่ว่าหญิงนั้นจะละสัญชาติไทยในกรณีที่ได้สมรสกับบุคคลต่างด้าวหรือไม่ก็ตาม

- (4) บุตรของบิดามารดาซึ่งเป็นคนต่างด้าวที่เกิดในระหว่างเวลาที่มารดาออกไปออกนอกราชอาณาจักร โดยมีหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกตามมาตรา 48 เมื่อเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรพร้อมกับบิดาหรือมารดาซึ่งกลับเข้ามาอีกภายในเวลาที่กำหนดตามหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักร และบุตรนั้นอายุยังไม่เกินหนึ่งปี

เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศที่นำเข้ามาลงทุน คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามา มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามวรรคหนึ่งต้องแสดงฐานะการเงินตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสอง ปีแต่ไม่เกินห้าปี ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

มาตรา 44 ห้ามมิให้คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ถ้าปรากฏว่า

(1) เป็นผู้เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายหรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษ หรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(2) เป็นผู้ไม่สามารถประกอบการหาเลี้ยงชีพได้ เพราะกายพิการหรือจิตพั่นเพี้ยนไม่สมประกอบ หรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความใน (2) มิให้ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่เป็นบิดา มารดา สามี ภริยา หรือบุตรของบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร และมีฐานะที่จะเลี้ยงดูซึ่งกันและกันได้

มาตรา 45 คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว หากประสงค์จะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ให้ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองในท้องที่ที่ตนอยู่ ในกรณีที่ท้องที่นั้นไม่มีที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองให้ยื่นคำขอ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองที่ใกล้เคียง เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่ายังไม่เกินจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 หรือจำนวนตามมาตรา 43 แล้วแต่กรณีหรือเป็นบุคคลตามมาตรา 42 และไม่เป็นผู้ต้องห้ามตามมาตรา 44 แล้ว จะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการก็ได้

คนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร หากกำหนดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวจะสิ้นสุดลงในระหว่างการพิจารณา คนต่างด้าวผู้นั้นอาจยื่นคำขอ ณ ที่ทำการตรวจคนเข้าเมืองแห่งเดียวกันนั้นเพื่ออยู่ในราชอาณาจักรต่อไปจนถึงวันได้รับทราบผลการพิจารณา ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายมีอำนาจอนุญาตได้ การอนุญาตนี้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายจะกำหนดเงื่อนไขประการใดก็ได้

การยื่นคำขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 46 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักร ถ้าในระหว่างรอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 หรืออยู่ในระหว่างรอรับทราบผลของการพิจารณาของคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายตามมาตรา 45 วรรคสอง คนต่างด้าวผู้นั้นเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร ให้ถือว่า การผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 วรรคห้า หรือมาตรา 45 วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด เว้นแต่ก่อนเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ให้กลับเข้ามาในราชอาณาจักรอีก และคนต่างด้าวผู้นั้นได้กลับเข้ามาภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด ให้คนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรต่อไปได้ตามที่ได้รับการผ่อนผัน

มาตรา 47 คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะต้องรอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายไว้เป็นหลักฐาน ภายในเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นลายลักษณ์อักษร

ในกรณีที่คนต่างด้าวอายุต่ำกว่าสิบสองปีได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองต้องรอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในนามของคนต่างด้าวผู้นั้น ในการนี้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมายจะออกใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในต่างหากหรือรวมกันกับผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองก็ได้

ถ้าไม่รอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจสั่งระงับการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเสียได้ ในกรณีเช่นนี้การผ่อนผันให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 41 วรรคห้า หรือมาตรา 45 วรรคสอง เป็นอันสิ้นสุด

ผู้รอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในอยู่ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในให้ใช้ได้ตลอดไป แต่ถ้าผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในได้เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรแล้วใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในนั้นเป็นอันใช้ไม่ได้ต่อไป เว้นแต่ก่อนที่จะเดินทางออกไปนอกราชอาณาจักรผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในได้นำใบสำคัญถิ่นที่อยู่ในไปให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกตามมาตรา 50 ในกรณี

เช่นนี้หากคนต่างด้าวผู้นั้นกลับเข้ามาในราชอาณาจักรภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำหลักฐานให้และไม่ใช่ผู้
มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 หรือมาตรา 44 ให้ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ผู้นั้นคงใช้ได้ต่อไป

บทบัญญัติในมาตรา 12 เฉพาะความใน (1) ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจลงตราหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทน
หนังสือเดินทาง และความใน (2) (3) และ (4) มิให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่ง

มาตรา 49 ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ที่ใช้ไม่ได้ตามมาตรา 48 ให้ผู้ถือหรือผู้ครอบครองส่งคืนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่
ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวที่ตาย ให้ผู้ครอบครองส่งคืนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา 50 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยชอบและประสงค์จะเดินทางออกไปนอกราช
อาณาจักรและจะกลับเข้ามาอีก ให้ปฏิบัติดังนี้

(1) นำใบสำคัญถิ่นที่อยู่มาให้พนักงานเจ้าหน้าที่สลักหลังทำหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้า
มาอีก ตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(2) ในกรณีที่ไม่มิใบสำคัญถิ่นที่อยู่เพราะเป็นคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรก่อนมีบทบัญญัติ
ให้คนต่างด้าวนั้นต้องขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ให้มาขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่จากพนักงานเจ้าหน้าที่เสียก่อน แล้วปฏิบัติตาม (1)

(3) ในกรณีที่ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ไม่มีที่ว่างที่จะสลักหลังตาม (1) ผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่จะต้องขอเปลี่ยนใบสำคัญถิ่น
ที่อยู่ตามมาตรา 52 เสียก่อน

หลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก ให้มีอายุหนึ่งปีนับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ทำ
หลักฐานให้ และภายในกำหนดหนึ่งปีนั้นผู้ถือใบสำคัญถิ่นที่อยู่จะออกไปนอกราชอาณาจักรและกลับเข้ามาก็ทำได้

การขอหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก และการขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตาม (๒) ให้เสีย
ค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 51 คนต่างด้าวซึ่งเคยเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร แต่ไม่มีหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักร
เพื่อกลับเข้ามาอีก หรือมีหลักฐานการแจ้งออกไปนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีก แต่มิได้กลับเข้ามาภายในเวลาที่กำหนด
ตามมาตรา 48 หากประสงค์จะกลับเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามเดิม ให้ยื่นคำขอตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง
เพื่อพิจารณาอนุญาต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่าคนต่างด้าวผู้นั้นมีเหตุผลและข้อแก้ตัวอันสมควร ทั้งไม่เป็นผู้มี
ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 และมาตรา 44 จะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรต่อไป โดยความเห็น
ชอบของรัฐมนตรีก็ได้ แต่ต้องขอรับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ใหม่ในระหว่างการขออนุญาตให้นับมาตรา 45 วรรคสองมาใช้บังคับ โดยอนุโลม

บทบัญญัติในมาตรา 12 เฉพาะความใน (1) ในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจลงตราหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทน
หนังสือเดินทาง และความใน (2) (3) และ (๔) มิให้นำมาใช้บังคับแก่กรณีตามวรรคหนึ่ง

ผู้ขอใบสำคัญถิ่นที่อยู่ใหม่ตามวรรคหนึ่ง ต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 52 เอกสารที่ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ของผู้ใดสูญหายหรือชำรุดและผู้นั้นประสงค์จะได้ใบแทน หรือ
กรณีขอเปลี่ยนใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา 50 (3) เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนเป็นที่พอใจแล้ว ให้ออกใบแทนหรือเปลี่ยน
ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ให้ โดยผู้ขอต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด 6

การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

มาตรา 53 คนต่างด้าวซึ่งเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้วภายหลังปรากฏว่าเป็นบุคคลซึ่งมีพฤติการณ์อย่าง
ใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 12 (7) หรือ (8) หรือเป็นบุคคลตามมาตรา 12 (10) หรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดตาม
มาตรา 43 วรรคสองหรือเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 44 หรือเป็นผู้ได้รับโทษตามมาตรา 63 หรือมาตรา 64 หรืออธิบดีเลิน
เรื่องไปยังคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าควรเพิกถอนการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ก็ให้เสนอความเห็น
ต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งเพิกถอนการอนุญาตต่อไป

มาตรา 54 คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้

ถ้ามีการนัดสอบสวนเพื่อส่งตัวกลับตามวรรคหนึ่งให้นำมาตรา 19 และมาตรา 20 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่มีคำสั่งให้ส่งตัวคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ในระหว่างรอการส่งกลับ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจอนุญาตให้ไปพักอาศัยอยู่ ณ ที่ใด โดยคนต่างด้าวผู้นั้นต้องมาพบพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวัน เวลา และสถานที่กำหนด โดยต้องมีประกันหรือมีทั้งประกันและหลักประกันก็ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่จะกักตัวคนต่างด้าวผู้นั้นไว้ ณ สถานที่ใดเป็นเวลานานเท่าใดตามความจำเป็นก็ได้ คำใช้จ่ายในการกักตัวนี้ให้คนต่างด้าวผู้นั้นเป็นผู้เสีย

บทบัญญัติในมาตรานี้มิให้บังคับแก่คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรก่อนวันที่พระราชบัญญัติคนเข้าเมืองพุทธศักราช 2480 ใช้บังคับ

มาตรา 55 การส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัตินี้พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวกลับโดยพาหนะใดหรือช่องทางใดก็ได้ ตามแต่พนักงานเจ้าหน้าที่จะพิจารณาเห็นสมควร

คำใช้จ่ายในการส่งคนต่างด้าวกลับดังกล่าวนี้ ให้เจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะที่นำเข้มนั้นเป็นผู้เสีย ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ ให้ผู้กระทำความผิดตามมาตรา 63 หรือมาตรา 64 เป็นผู้เสีย โดยพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเรียกคำใช้จ่ายในการส่งคนต่างด้าวกลับจากผู้กระทำความผิดคนใดคนหนึ่งโดยสันเชิงหรือร่วมกันสามและจะเลือก แต่ถ้าคนต่างด้าวผู้นั้นจะขอกลับโดยพาหนะอื่นหรือทางอื่นโดยยอมเสียคำใช้จ่ายของตนเอง พนักงานเจ้าหน้าที่จะอนุญาตก็ได้

มาตรา 56 ในกรณีที่มีการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวตามมาตรา 12 (1) และคนต่างด้าวได้แสดงวีซ่าหรือเอกสารที่ใช้เดินทางอย่างใดอย่างหนึ่งของเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะใด หรือแสดงหลักฐานของบุคคลอื่นใด หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงเพื่อเป็นประกันในการกลับออกไปนอกราชอาณาจักรของคนต่างด้าวดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเจ้าของพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวแล้วแต่กรณี มิให้ยกเลิก คืนหรือเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในตัว เอกสาร หรือหลักฐานดังกล่าว ทั้งนี้ โดยจะกำหนดเงื่อนไขใด ๆ หรือไม่ได้

การส่งตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำโดยการติดคำสั่งไว้กับหรือประทับข้อความคำสั่งลงไว้บนตัว เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าว และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งการแล้ว ถ้ามีการยกเลิก คืนหรือเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในตัว เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวให้แตกต่างไปจากที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งการไว้ โดยมิได้รับความเห็นชอบจากพนักงานเจ้าหน้าที่ การนั้นย่อมไม่สามารถใช้อ้างกับพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ และพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งเจ้าของพาหนะ ผู้ควบคุมพาหนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐาน แล้วแต่กรณี ให้กระทำการตามข้อผูกพันเดิมในตัว เอกสารหรือหลักฐาน เพื่อประโยชน์ในการส่งคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

หมวด 7

เบ็ดเตล็ด

มาตรา 57 เพื่อประโยชน์แห่งพระราชบัญญัตินี้ ผู้ใดอ้างว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ถ้าไม่ปรากฏหลักฐานอันเพียงพอที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะเชื่อถือได้ว่าเป็นคนมีสัญชาติไทย ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นเป็นคนต่างด้าวจนกว่าผู้นั้นจะพิสูจน์ได้ว่าตนมีสัญชาติไทย

การพิสูจน์ตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบและเสียค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากผู้นั้นไม่พอใจคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่จะร้องขอต่อศาลให้พิจารณาก็ได้

ในกรณีที่มีการร้องขอต่อศาล เมื่อได้รับคำร้องขอแล้ว ให้ศาลแจ้งต่อพนักงานอัยการ พนักงานอัยการมีสิทธิที่จะโต้แย้งคัดค้านได้

มาตรา 58 คนต่างด้าวผู้ใดไม่มีหลักฐานการเข้ามาในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามมาตรา 12 (1) หรือไม่มีใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามพระราชบัญญัตินี้ และทั้งไม่มีใบสำคัญประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนคนต่างด้าว ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าคนต่างด้าวผู้นั้นเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 59 ให้อธิบดีหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งอธิบดีมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ทำการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้ โดยให้มีอำนาจการออกหมายเรียกหมายจับ หรือหมายค้น หรือจับ ค้นหรือควบคุม และให้มีอำนาจสอบสวนคดีความผิดต่อพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 60 ในเขตท้องที่ใด รัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรที่จะยกเว้นค่าธรรมเนียมอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกระทำได้โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด 8

บทกำหนดโทษ

มาตรา 61 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 62 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 11 หรือมาตรา 18 วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งมีสัญชาติไทย ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา 63 ผู้ใดนำหรือพาคนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักร หรือกระทำการด้วยประการใด ๆ อันเป็นการอุปการะหรือขายเนติ หรือให้ความสะดวกแก่คนต่างด้าวให้เข้ามาในราชอาณาจักร โดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

เจ้ารองพยานหรือผู้ควบคุมพยานะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ และภายในพยานะนั้นมีคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเจ้ารองพยานหรือผู้ควบคุมพยานะนั้นได้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่สามารถรู้ได้ว่าภายในพยานะนั้นมีคนต่างด้าวดังกล่าวอยู่ แม้จะได้ให้ความร่วมมือกระทำความสมควรแล้ว

มาตรา 64 ผู้ใดรู้ว่คนต่างด้าวคนใดเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ ให้เข้าพักอาศัย ซ่อนเร้นหรือขายด้วยประการใด ๆ เพื่อให้คนต่างด้าวนั้นพ้นจากการจับกุม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ใดให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้เข้าพักอาศัยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้นั้นรู้ว่คนต่างด้าวดังกล่าวเข้ามาในราชอาณาจักรโดยฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนไม่รู้โดยได้รับความร่วมมือตามสมควรแล้ว

ถ้าการกระทำความผิดวรรคหนึ่ง เป็นการกระทำเพื่อขายสินค้า มรดก บุตร สามี หรือภริยาของผู้กระทำ ศาลจะไม่ลงโทษก็ได้

มาตรา 65 เจ้ารองพยานหรือผู้ควบคุมพยานะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 23 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 66 เจ้ารองพยานหรือผู้ควบคุมพยานะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 25 มาตรา 26 วรรคหนึ่ง หรือมาตรา 27 (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 67 เจ้าของพาทนะหรือผู้ควบคุมพาทนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 27 (1) วรรคหนึ่ง หรือไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๗ (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 68 เจ้าของพาทนะหรือผู้ควบคุมพาทนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 69 เจ้าของพาทนะหรือผู้ควบคุมพาทนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 28 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับเรียงรายตัวคนประจำพาทนะที่มีได้นำไปมอบนั้นคนละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 70 พาทนะใดมีคนโดยสารซึ่งเป็นคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 12 (1) เข้ามาในราชอาณาจักรเจ้าของพาทนะหรือผู้ควบคุมพาทนะนั้นต้องระวางโทษปรับเรียงรายตัวคนต่างด้าวคนละไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 71 เจ้าของพาทนะหรือผู้ควบคุมพาทนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ถ้าการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวในวรรคหนึ่งเป็นเหตุให้คนต่างด้าวลบหนี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา 72 คนต่างด้าวผู้ใดหลบหนีไปจากพาทนะหรือหลบหนีไปในระหว่างส่งตัวไปยังสถานที่ใด ๆ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่งให้เจ้าของพาทนะหรือผู้ควบคุมพาทนะควบคุมตัวไว้หรือให้ส่งตัวไปตามมาตรา 29 หรือหลบหนีไปในระหว่างที่ถูกกักตัวหรือควบคุมตามอำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 73 เจ้าของพาทนะหรือผู้ควบคุมพาทนะผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา 30 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 74 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 31 หรือมาตรา 32 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 75 คนต่างด้าวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 (1) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 76 คนต่างด้าวผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 37 (2) (3) (4) หรือ (5) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาทและปรับอีกไม่เกินวันละสองร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 77 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 38 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท แต่ถ้าผู้ใดเป็นผู้จัดการโรงแรม ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา 78 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 49 ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา 79 เจ้าของพาทนะ ผู้ควบคุมพาทนะหรือผู้ที่ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๖ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินวันละห้าร้อยบาทจนกว่าจะปฏิบัติตามคำสั่งจะกลับออกไปนอกราชอาณาจักร แต่มิให้ปรับเกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 80 ผู้ใดทำลายคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งการตามมาตรา 56 วรรคสอง หรือทำให้คำสั่งดังกล่าวลบล้าง โดยมิเจตนามิให้เจ้าของพาทนะผู้ควบคุมพาทนะหรือผู้ออกตัว เอกสารหรือหลักฐานทราบถึงคำสั่งดังกล่าวของพนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา 81 คนต่างด้าวผู้ใดอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 82 คนต่างด้าวผู้โผล่ลักเลียงไม่ปฏิบัติตาม ขัดขืน หรือไม่ยอมรับทราบคำสั่งของรัฐมนตรี คณะกรรมการ อธิบดี หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายซึ่งสั่งการแก่คนต่างด้าวผู้นั้นตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกินห้าพันบาท

ถ้าคำสั่งตามวรรคหนึ่งเป็นคำสั่งให้กลับออกไปนอกราชอาณาจักร คนต่างด้าวผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสอง ปี และปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา 83 ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดซึ่งต้องรับโทษตามพระราชบัญญัตินี้เป็นนิติบุคคล กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือผู้แทนของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วน ในการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น

มาตรา 84 บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากความผิดตามมาตรา 62 วรรคหนึ่ง มาตรา 63 มาตรา 64 มาตรา 71 และมาตรา 82 วรรคสอง ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบ ซึ่งประกอบด้วยอธิบดีกรมตำรวจหรือผู้แทน อธิบดีกรม อัยการหรือผู้แทนและผู้บังคับการกองตรวจคนเข้าเมืองหรือผู้แทนเป็นกรรมการ มีอำนาจเปรียบเทียบได้ และในการนี้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจมอบหมายให้พนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเปรียบเทียบแทนได้ โดยจะ กำหนดหลักเกณฑ์ในการเปรียบเทียบหรือเงื่อนไขประการใด ๆ ก็ได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อผู้กระทำความผิดได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบแล้ว ให้ถือว่าคดีเล็กน้อยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา ความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา 85 ให้ถือว่าคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวอยู่แล้วในวันที่พระราช บัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้แต่คงได้รับสิทธิและประโยชน์เพียงเท่าที่ปรากฏในหลักฐานการ อนุญาตไว้แล้วเท่านั้น

มาตรา 86 ให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวและได้อยู่เกินกำหนดวันแล้วใน วันที่พระราชบัญญัติใช้บังคับ แจ้งครั้งแรกต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา 37 (5) ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

มาตรา 87 ให้เจ้าบ้าน เจ้าของหรือผู้ครอบครองเคหสถาน หรือผู้จัดการโรงแรมซึ่งรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาต ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเข้าพักอาศัยอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม มาตรา 38 ภายในสามวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา 88 ให้ถือว่าใบสำคัญถิ่นที่อยู่ได้ออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และที่ยังสมบูรณ์อยู่เป็นใบสำคัญถิ่นที่อยู่ที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 89 ให้ถือว่าหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับเข้ามาอีกซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้ทำไว้ใน ใบสำคัญถิ่นที่อยู่ของคนต่างด้าวก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นหลักฐานการแจ้งออกนอกราชอาณาจักร เพื่อกลับ เข้ามาอีกตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 90 ให้ถือว่าคนต่างด้าวซึ่งถูกสั่งให้กักตัวไว้เพื่อรอการส่งกลับอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นผู้ซึ่งถูกสั่งให้กักตัวไว้เพื่อรอการส่งกลับตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 91 ให้ถือว่าคำร้องต่าง ๆ ของคนต่างด้าวที่ค้างพิจารณาอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นคำร้อง
ที่ได้ยื่นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 92 ให้บรรดาฎีกะทรง ข้อยบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง
ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2493 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2494 ซึ่งใช้บังคับ
อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้ง
นี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ข้อยบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือมติของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทระกิตย

รองนายกรัฐมนตรี

ภาคผนวก ง

คำถามผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า

คำถามผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้า

1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของอุปสงค์ในปัจจุบันจากห้างสรรพสินค้าไปยังการช้อปปิ้งในรูปแบบอื่น ๆ น่าจะเกิดขึ้นหรือไม่ หรือห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ยังมีความจำเป็นอยู่ต่อไปเพียงใด
2. ถ้าห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ยังมีความจำเป็นอยู่ต่อไป โอกาสที่ต่างประเทศจะเข้ามาแข่งขันหรือร่วมทุนจะมีมากเพียงใด ผู้ประกอบการมีความวิตกเพียงใด
3. ผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าไทย เน้น Technology ในการขาย, การ Display และ Price war มากเพียงใด ถ้าห้างต่างประเทศเข้ามาจะเกิดการแข่งขันในด้านนี้หรือไม่ คาดว่า Market Share ของห้างจะลดลงหรือไม่
4. การเปิดห้างสรรพสินค้าและพลาซ่ามาก ๆ พื้นที่ขนาดใหญ่ของผู้ประกอบการต่าง ๆ ไม่ได้คำนึงถึง Market Demand Shift จาก Window Shopping ไปเป็น Convenience Store ซึ่งมีลักษณะ Franchise ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นอย่างไร ?
5. ถ้าต้องนึกกฎหมายที่ทำให้เกิดความเป็นธรรมในการแข่งขัน ควรมีมากขึ้นไหม ในจุดใด

สรุปผลการสัมภาษณ์ห้างสรรพสินค้าไทย

1. ห้างขนาดกลาง กรุงเทพมหานคร

ความเชื่อเปรียบของห้างไทยเมื่อเทียบกับห้างต่างประเทศ

1. ด้านความรู้ ความเชี่ยวชาญ

ปัจจุบันห้างสรรพสินค้าไทยดำเนินการในลักษณะของการทำตามอย่างกัน ความรู้จริง ๆ มีน้อยมาก ในขณะที่ห้างต่างประเทศซึ่งสั่งสมประสบการณ์มาเป็นเวลานาน มีการจัดการการบริหารงานที่ดีเยี่ยม

2. ด้านต้นทุน

ห้างไทยจะมีต้นทุนการลงทุนที่สูงมาก อัตราดอกเบี้ยสูง ถ้าห้างต่างประเทศที่เข้ามาสามารถหาแหล่งเงินทุนซึ่งถูกกว่า อัตราดอกเบี้ยต่ำก็จะยิ่งเป็นอันตรายต่อห้างไทยมากยิ่งขึ้น

3. ด้าน Supplier

ความมีชื่อเสียงของการเป็นห้างต่างประเทศ ย่อมจะทำให้ Supplier หันมาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีจนอาจทอดทิ้งห้าง local บางส่วนของ Supplier ให้การสนับสนุนอย่างมากต่อการเปิดเสรี เนื่องจากสามารถเลือกวางสินค้าได้มากขึ้น

ความเป็นไปได้ของการร่วมทุน

หากมีการเปิดเสรีห้างสรรพสินค้า โอกาสที่ห้างต่างประเทศจะสนใจร่วมทุนกับคนไทยควรเป็นไปได้ยาก เพราะไม่ต้องการพึ่งพาด้านการจัดการ และหากต้องการ "ความรู้ ความเข้าใจตลาด" ก็สามารถจ้างมือป็นรับจ้างได้ ไม่จำเป็นต้องร่วมทุนกับห้างไทย

แนวโน้มของการแข่งขัน

ไม่คิดว่าห้างต่างประเทศจะจับตลาดคนและใช้ NON PRICE WAR เพราะตลาดสูงไม่มากพอที่จะทำตลาด การขาย Image หรือเน้น Service อย่างเดียวไม่พอ เพราะผู้บริโภคในตลาดกลุ่มนี้สามารถหาซื้อของในต่างประเทศได้ โดยไม่ต้องซื้อของในห้างไทย ซึ่งทำให้ตลาดเล็กมากและผู้ประกอบการที่จับตลาดส่วนนี้ก็จะประสบปัญหาเช่น แกลอรี่ ลาฟานสต ดังนั้นห้างต่างประเทศจึงน่าจะหันมาจับตลาดเดียวกับห้างไทย และใช้การแข่งกันทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็น PRICE หรือ NON PRICE สำหรับห้างที่สนใจตลาดในเมืองไทย ได้แก่ แชนบู แชนยู ของญี่ปุ่น และ WALMART ของอเมริกา

ผลกระทบของ Convenience Store

ปัจจุบันปัญหาของการมี Convenience Store เช่น Seven Eleven ซึ่งกำลังเป็นที่นิยม และส่งผลให้ร้านชำหรือร้านโชห่วยดั้งเดิมซบเซาลงไปมาก จนอาจถึงขั้นต้องสูญหายไปจากตลาดได้ ปัจจุบันอาจเรียกได้ว่า Convenience Store ได้ทำลายโชห่วยห่วยดิบเหิน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับห้างสรรพสินค้าแล้ว Convenience Store จะลดบทบาทของ Supermarket ในห้างลง แต่อย่างไรก็ตาม Convenience Store ไม่สามารถสนองความต้องการทุกอย่าง เพราะการที่มีพื้นที่จำกัดจะทำให้ขายแต่สินค้า popular brand และ Medium Size เท่านั้น

ความวิตกกังวล

ห้างสรรพสินค้ามีความวิตกกังวลมากและให้ความเห็นว่าหาก จำเป็นต้องมีการเปิดการค้าเสรีแล้ว รัฐบาลจะออกกฎหมายคุ้มครองห้างไทยให้ได้รับความเป็นธรรมในการแข่งขันมากขึ้น เช่น

1. ให้มีการจำกัดสาขา โดยกำหนดเหมือนเป็นโควตาอื่น เช่น ให้ห้างสรรพสินค้าของอังกฤษมาตั้งในไทยได้ไม่เกิน 10 ห้าง
2. ให้มีการจำกัดจำนวนผู้บริหารต่างชาติ เพื่อให้คนไทยสามารถเข้าไปเรียนรู้ Know How ต่าง ๆ และอาจนำความรู้นั้นมาพัฒนาห้างไทยต่อไป

2. ห้างขนาดกลาง : ต่างจังหวัด

การเปิดการค้าเสรีธุรกิจห้างสรรพสินค้าไม่ก่อให้เกิดปัญหาใด จะทำให้ธุรกิจคลั่งคลั่งยิ่งขึ้น โดยห้างสรรพสินค้าต่างประเทศไม่น่าจะได้เปรียบห้างไทยมากนัก แม้ว่าอาจมีต้นทุนของเงินลงทุนที่ต่ำกว่า แต่การโอนเงินเสรีในปัจจุบันก็ทำให้ห้างสรรพสินค้าไทยสามารถหาแหล่งเงินทุนในต่างประเทศได้เช่นกัน นอกจากนี้ ห้างต่างประเทศยังมีต้นทุนของการบริหารสูงกว่า โดยเฉพาะเงินเดือนผู้บริหารระดับสูง

การร่วมทุนกับห้างต่างประเทศ

สิ่งที่จะได้จากการร่วมทุนคือ Know How และชื่อเสียง หากเป็นผู้ที่ยังไม่เคยมีธุรกิจห้างสรรพสินค้า และมีทรัพยากรอื่น เช่น เงินทุนและชื่อเสียง ก็อาจสนใจร่วมทุน

โอกาสของห้างต่างชาติ

จากพฤติกรรมผู้บริโภคไทย ซึ่งมีความนิยมในห้างสรรพสินค้าไทยขนาดใหญ่ เช่น เซ็นทรัล หรือโรบินสัน และสิ่งที่เกิดกับห้างต่างชาติที่มาเปิดในไทย ลูกค้าประจำของห้างญี่ปุ่นก็จะเป็นชาวญี่ปุ่น ดังนั้นห้างต่างชาติจึงไม่น่าที่จะมีผลต่อห้างไทย

กฎหมาย

รัฐไม่ควรรักษากฎหมายกีดกัน ทั้งนี้เพื่อให้การแข่งขันเป็นไปโดยเสรีตามครรลองของธุรกิจ ใครที่มีมือผู้นั้นก็ชนะเป็นเรื่องของธุรกิจ ห้างใดมีความสามารถในการมีต้นทุนที่ต่ำกว่า มีความสามารถในการบริหารมากกว่าก็เป็นผู้ชนะ

ผลกระทบของ Convenience Store

ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจาก Convenience Store เป็น Concept ของสินค้า สด ใหม่ ใกล้บ้าน ซึ่งทันสมัยกว่า ร้านโชวห่วยเดิมมาก และทำให้ร้านโชวห่วยออกจากธุรกิจ แต่ไม่กระทบห้างสรรพสินค้าเพราะมีสินค้าไม่มากเท่าห้างสรรพสินค้า

จากการประชุมของผู้ค้าปลีกภาคพื้นเอเชียครั้งที่ 5 และการสัมภาษณ์ของหนังสือพิมพ์
 คันทอง (ฉบับที่ 44 ปีที่ 1 พ.ศ. 2534) ในเรื่องเกี่ยวกับการเข้ามาแข่งขันโดยห้างฯ ต่างประเทศ
 พอจะประมวลได้ว่า

หัวข้อ	ห้างไทย	ห้างต่างประเทศ
1. ความชำนาญตลาดของไทย	มาก	น้อยกว่า
2. การนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ	น้อย	มากกว่า
3. การวางแผนป้องกันต่างชาติ	พร้อม	
4. การแข่งขันระยะยาว 10 ปี ขึ้นไปความสามารถระดมทุน	ภายใน 10 ปี ยังแข่งขันได้	พร้อมกว่า
5. การออกแบบและมีเอกลักษณ์	ยังขาดจุดเด่นเฉพาะ ห้างฯ มีความคล้ายกันหมด	พร้อมและมีความหลากหลาย
6. การส่งเสริมจากรัฐบาล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีนำเข้า กฏหมายกำหนดราคา และ ป้องกันการทุ่มตลาดและผูกขาด	ลดความซ้ำซ้อน ส่งเสริมเปรี๊ยะ ไม่ชัดเจนกำลังแก้ไข ให้ดีขึ้น	มีการโอนต้นทุนให้มีมาตรฐาน เดียวกันนานาชาติ